

De drie landbouwers : blyspel, met zang

<https://hdl.handle.net/1874/367115>

BIBLIOTHEEK DER RIJKSUNIVERSITEIT
TE UTRECHT

1929

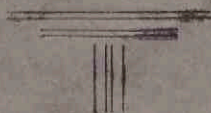
Verzameling tooneelstukken

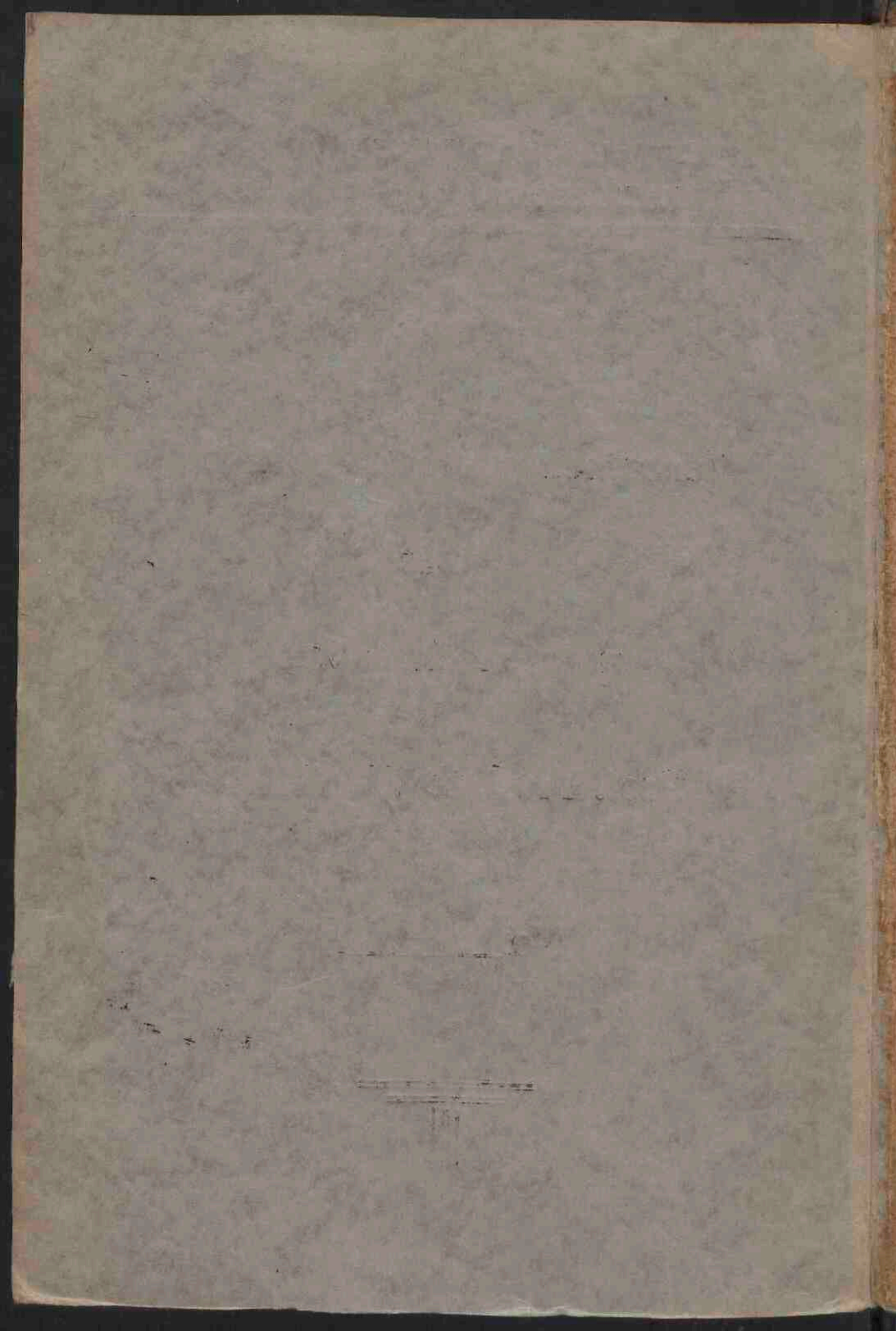
uit de

nalatenschap van

Prof. Dr. J. te WINKEL

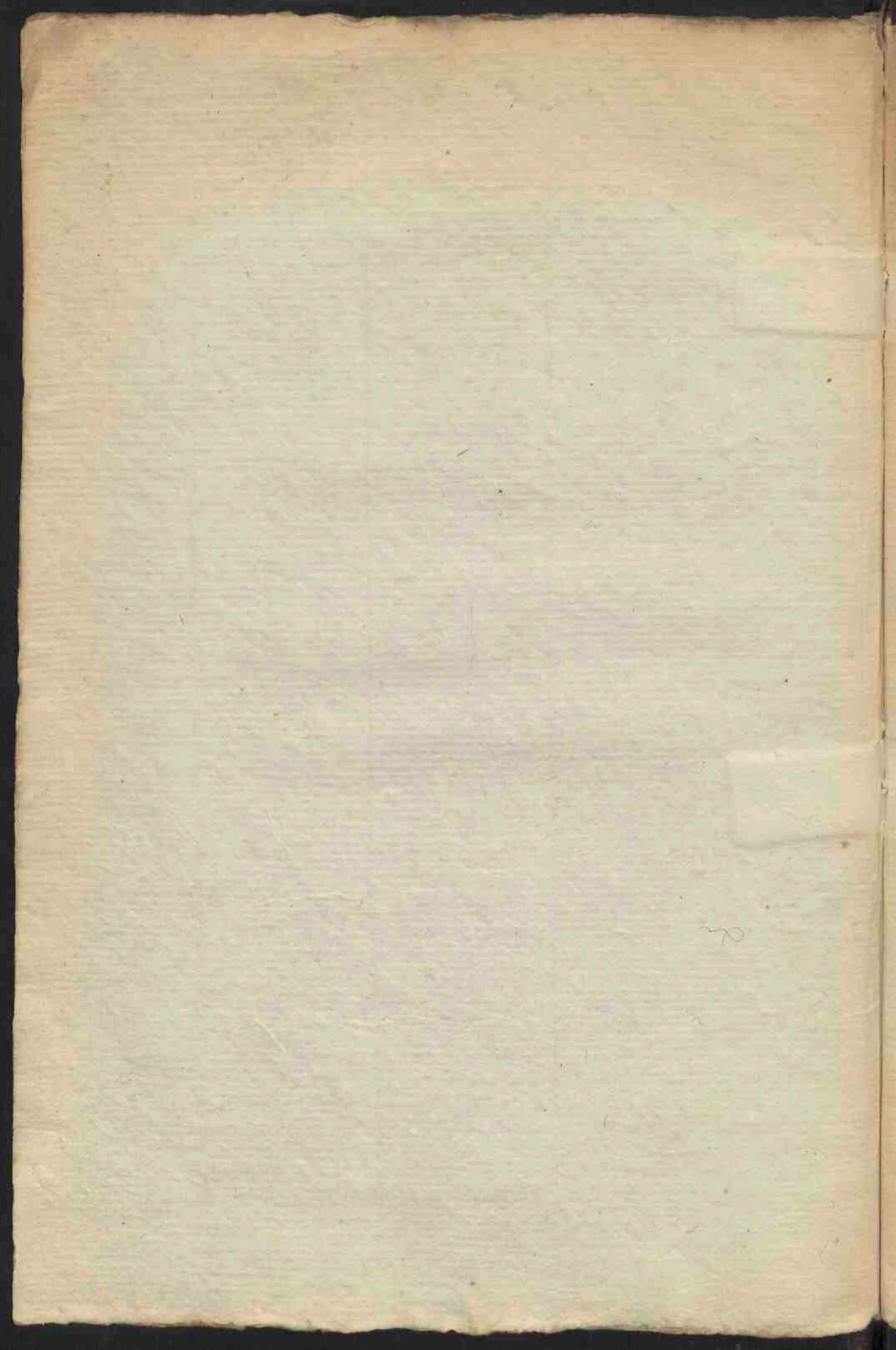
No. 104

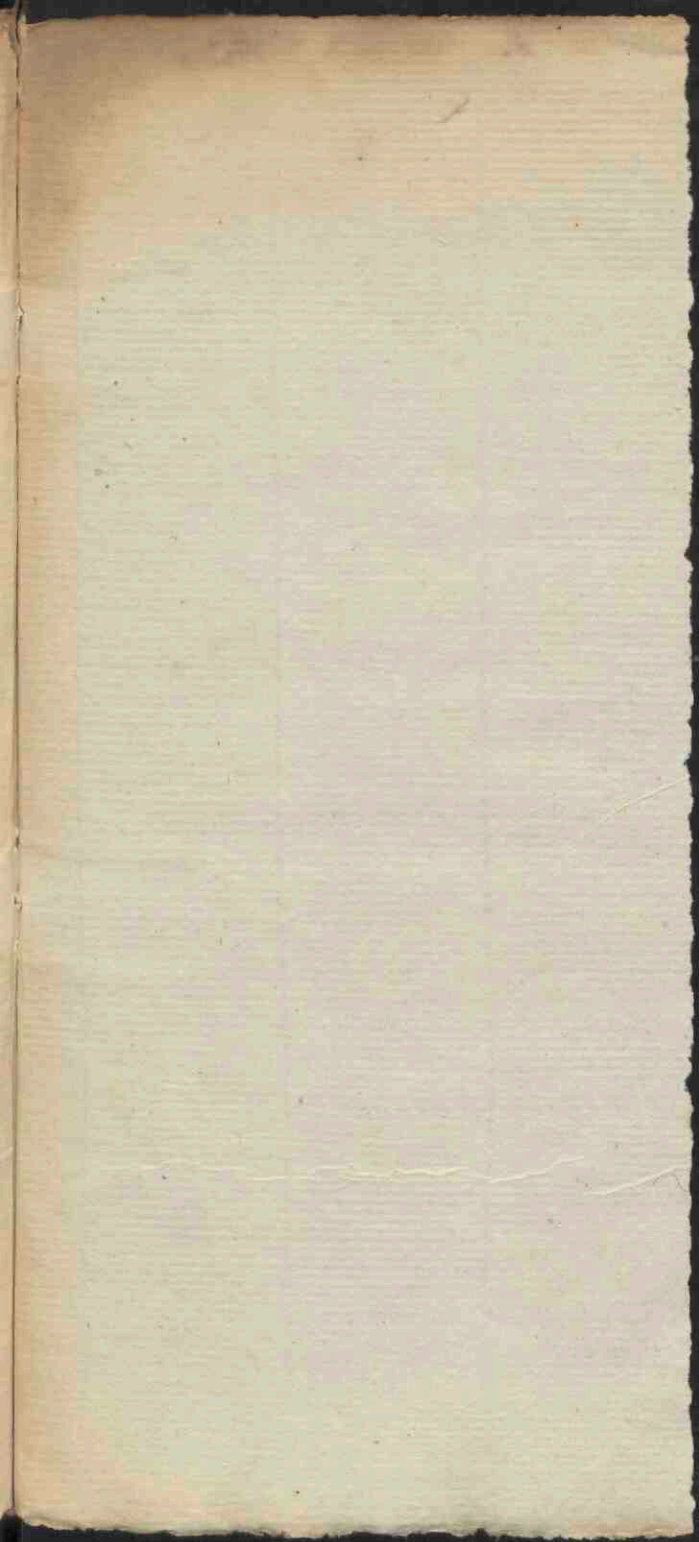

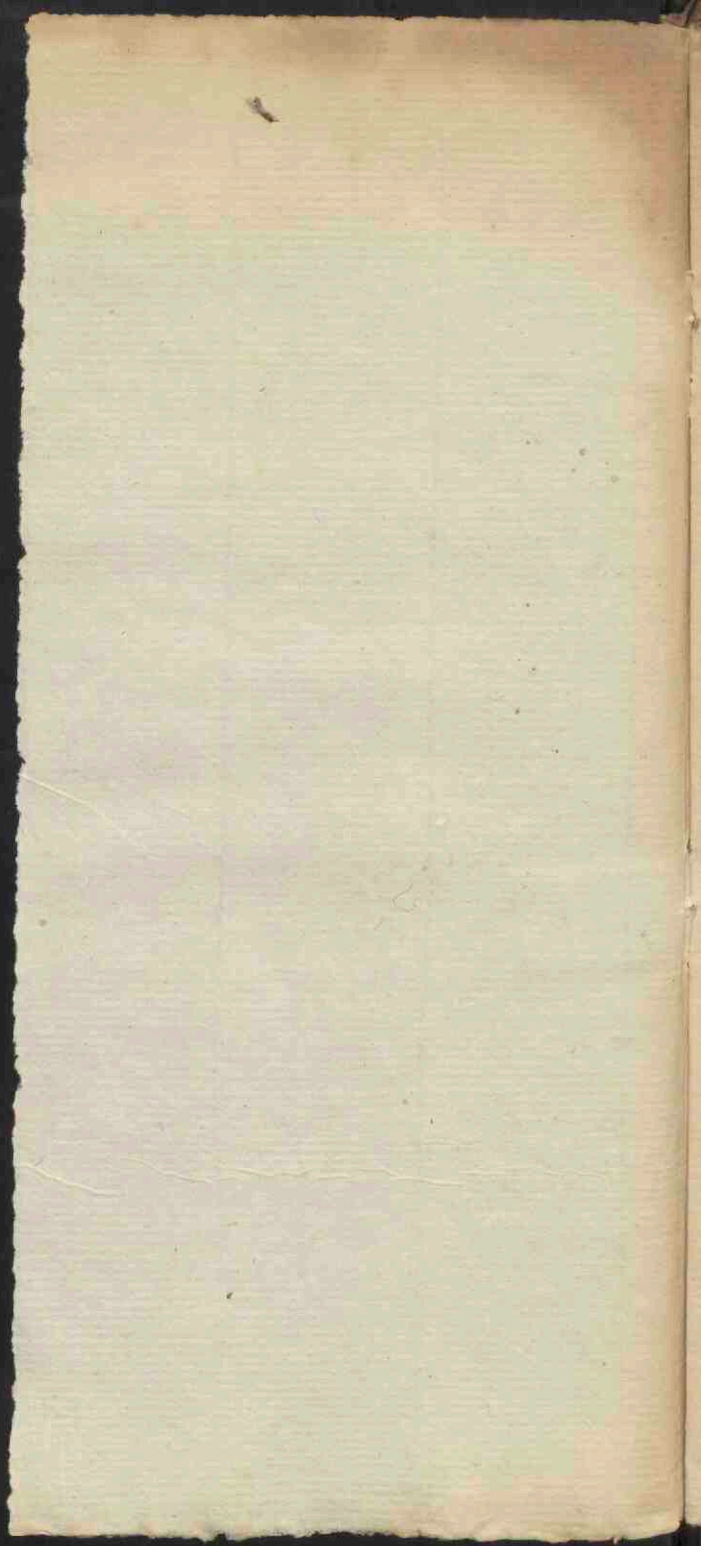

236

Dr. J. C. W. S. C. L.
M. 484a

DE
DRIE LANDBOUWERS,
B L Y S P E L.

DE J. VAN DER
DE J. VAN DER
DE J. VAN DER
DE J. VAN DER

DE
DRIE LANDBOUWERS,
BLTSPSEL,
MET ZANG.

Gevolgd naar het Fransche van den Heer
MONVEL.

(D. H. g. Roulland)

Te AMSTERDAM, by
J. HELDERS EN A. MARS, in de Nes. 1787.
Met Privilegie.

BIBLIOTHEEK DER
RIJKSUNIVERSITEIT
UTRECHT.

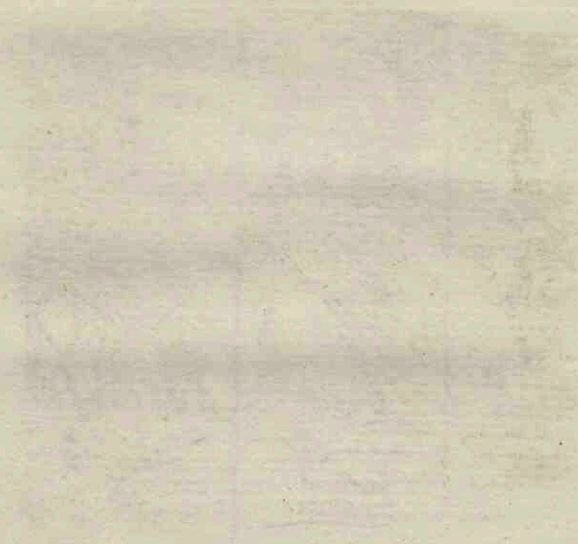
THE NEW YORK PUBLIC LIBRARY

ASTEN LENOX AND TILDEN FOUNDATIONS

500 N. 5TH ST. N. Y. C.

Acquired from the

Library of

1880

1880

VOORBERICHT.

Het onderwerp van dit Stukje, in 't Fransch getyeld *LES TROIS FERMIERS*, is, volgens een bericht van den Heer *MONVEL*, vóór deszelfs uitgaave geplaatst, een geval dat wezenlyk in *Neder-Bretagne* is gebeurd, en waardig algemeen bekend te worden gelyk alles wat tot eer strekt van 't menschedom. Daar de smaak voor de Tooneelslukken met Zang sints weinig jaaren by ons zo sterk is toegenomen, en daaråan door onze *Acteurs* en *Actrices* boven verwachting met lof word voldaan, heeft het my verwonderd dat dit Blyspel nog niet op ons Tooneel te voorschyn is gekomen, daar het, zelfs buiten den zang, door deszelfs eenvoudigheid en aandoenlyke tooneelen, recht schynt te hebben op de goedkeuring van alle weldenkende *Aanschouwers*. In dat vertrouwen heb ik het verkozen om ook myne krachten in dat vak eens te beproeven. Hoe ik geslaagd ben in de muzykslukjes en in het overbrengen van het natuurlyk fransch prosa in ne-

*derduitsche vrye vaarzen, laat ik over ter beoordeeling
van de Kenners en Reminagars der Dichtkunde.*

*Het vervolg op dit Stukje, onder den tytel van
BLAISE & BABET, door den zelfden Auteur, heb
ik mede reeds voor ons Tooneel vervaardigd.*

H. J. ROULLAUD.

De Gecommitteerden tot de zaaken van den Schouw-
burg hebben, volgens Octrooi door Haar Ed. Groot
Mog. de Heeren Staaten van Holland en Westvriesland,
den 5^{den} November, 1772. aan hen verleend, het recht
van deeze Privilegie, alleen voor den tegenwoordigen
Druk van DE DRIE LANDBOUWERS, *Blyspel*,
vergund aan J. HELDERS EN A. MARS.

Amsteldam, den 5. Juny 1787.

Geene Exemplaren zullen voor echt erkend worden,
dan die door één' der Heeren Gecommitteerden
onderteekend zyn.

A. van Rijnveld

P E R S O O N E N.

DE HEER DE BELVAL.

DE GRAAF D'ALVILLE.

MATHURYN DESVIGNES.

JACQUES DESVIGNES, }
PIERRE DESVIGNES, } *Zoonen van Mathuryn.*

ALIX, *Vrouw van Jacques.*

LOUISE, }
BABET, } *Dochters van Jacques en Alix.*

LOUIS DESVIGNES, *Zoon van Pierre, en verloofd met
Louise.*

BLAISE, *Vryer van Babet.*

GUILLOT, *Knecht van Mathuryn.*

EEN KNECHT van Jacques.

Het Tooneel is in het Boerenhuis van Jacques.

DE DRIË
LANDBOUWERS,

B L T S P E L.

EERSTE BEDRYF.

EERSTE TOONEEL.

LOUISE, *alleen.*

Zy komt uit haar slaapvertrek, en gaat zachtjes het venster openen, en, na daaruit gezien te hebben, zegt zy:

Hoe! 't is nog naauwlyks dag... 'k Ben in de klok bedro-

't Was reeds agt uren, naar ik dacht. (gen.

Louis, gy zyt het, die den slaap my dryft uit de oogten..

'k Heb hem-alléén gezien den gantschen nacht. (wen

'k Heb niets gezien dan hem... Ik meende hem te aanschou-

Aan 't voetéind van myn bed... Hy riep my tõe: „hem!

hem!

„Louisje! Nichtje lief! ontwaak; hoor naar myn stem!

„Van daag verlooft men ons: wy zullen morgen trouwen:

„Ja, morgenvroegword gy myn Vrouw, ik word uw Man.”

En dan trok hy my zacht by d'arm, en zei: „hèè kan

A

„Mien

2 DE DRIE LANDEBOUWERS,

„Men zo lang slaapen?...” Och, hoe klopte my het harte!
’k Wierd wakker, heel ontroerd: ’k stak hem de hand
toe... maar

Hoe ik ook rond zag, tot myn smarte,
’k Wierd nergens myn’ Louis gewaar.

Het was een droom: Louis was niet te vinden.
Zie daar nochtans hoe ik deez’ nacht en ook den nacht
Van gistren, ja dien van een maand heb doorgebracht.
Och! ’k zie het wel, die Knaap en’t slaapen zyn geenvrienden.
En, zo hy zegt, is dit nog niemendal
By ’t geen het na ons trouwen weezen zal.

A R I A.

’k Moet met geduld tot morgen wachten.
Ja morgen, dat ’s een schoone dag.
Maar vruchtloos slyp ik myn gedachten
Op ’t geen het trouwen weezen mag.
’t Is, zegt men, gantsch iets aërs dan ’t minnen.
Maakt dan ’t Contract zoo’n onderscheid?
Myn liefde zal ’er nog by winnen,
Indien myn hart my niet misleid.

Zegt myn Louis my: Vreugd myns levens!
’k Zal je eeuwig minnen; ’k min je teêr:
Ontvalt my, als vanzelfven, tevens:
Louis, ’k bemin jou even zeer.
Hy zweert my: ’k Zal je nooit verlaten.
En hy spreekt waar all’ wat hy zeit.
Neen; nooit zal myn Louis my haaten,
Indien myn hart my niet misleid.

Wat reden heb ik om te vreezen?

'k Neem tot myn' Man myn' Minnaar aan.

'k Zal nooit van hem te onvrede weezen:

De min heeft zelf de keus gedaan.

Wy minnen ongeveinsd elkandren.

Ik word door 't zoetst geluk geleid;

En dat geluk zal nooit verandren,

Indien myn hart my niet misleid.

TWEEDE TOONEEL.

LOUISE, BABET.

BABET.

Hoe! jy al op? Wel, Zuster,

Je fopt me: 'k had van daag het juist 'er op gezet

Om de eerste van het huis te weezen uit het bed.

LOUISE.

Och, zo je op 't trouwen stond, je zoud veel ongruster

En korter slaapen.

BABET.

'k Zal myn beurt ook krygen; 'k doe

All' wat ik kan om groot te worden: alle dagen

Noemt ieder my een kind: zie daar, dat ben ik moe

En kan het langer niet verdraagen.

Maar als ik eens getrouwd zal weezen, zal Papa

Me niet meer zeggen voor en na:

A 2

„Zwyg,

4 DE DRIE LANDBOUWERS,

„Zwyg, Kleuter; want je bent een kind: ik wil geen praatē;
„Je weet niet wat je zeit”. Zeg, Zuslief, zou hy wel?

LOUISE.

Neen, vast niet; dan zal hy 't wel laten,
Hy zou niet durven.

BABET.

En dan zel

Men alles wat ik zeg of doe niet meer bedillen.

Want, buiten jou, volgt hier geen mensch myn wil.

LOUISE.

Ja maar

Ook dikwils is je wil niet reedlyk: is 't niet waar?

BABET.

Dat kan wel weezen... maar, wat of ik ook moog' willen,
Myn Man durft me echter nooit, gelyk het hier geschied,
Toegraauwen: 't zal niet zyn: ik wil het: 'k wil het niet.
Doe dit: laat dat... Ik zal naar myn hoofd doen en laten;
En 't zal 'er deur, hoe hy daartegen ook moog' praatē,
Zeg, Zuster, is 't zo niet?

LOUISE.

Naar hem het hoofd zal staan.

BABET.

o! Altyd wel. Ik heb van dien kant niets te vreezen.

LOUISE.

Hoe weet je 't?

BABET.

Ken ik hem dan niet van nu afaan?

LOU

LOUISE.

Hoi ho! wat nieuws! Gy kent hem die uw Man zal weezen?

BABET.

Ei! of ik daarmee wachten zou
Tot op den dag van onze trouw!

LOUISE.

Maar hoe is 't mogelyk dat niets ons is gebleken?

BABET.

Geen mensch is in 't geheim dan hy en ik. Wylspreken
Er niemand van. Nu ben je omtrent 'er ook in, en
'k Zal je alles zeggen, wyl ik wel verzekerd ben
Dat jy me lief hebt en me niet zult willen kwellen,
En dat je ook aan Papa noch aan Mama geen woord
Zult zeggen van het geen je hoort.

LOUISE.

Maar eindlyk moet men hen ook dat geheim vertellen.

BABET.

Voorzeker. Zo ik trouw met Blaife, moeten zy
Het toefiaan.

LOUISE.

Hoe! 't is Blaife?

BABET.

Och ja; is hy

Geen lieve jongen?

LOUISE.

Maar hy is pas zestien jaaren.

6 DE DRIE LANDBOUWERS,

BABET.

Dat's des te beter... Was hy twintig, zou hy dan
Wel wachten tot den tyd dat ik hem trouwen kan?
Maar nu het zo is, kyk, nu moet hy, om te paaren,
Zo wel als ik, geduld gebruiken.

LOUISE.

Lieve Kind!

Zyt gy wel zeker dat hy jou oprecht bemint?

BABET.

A R I A.

Ik vergelyk hem mer Louis,
Die altyd denkt gelyk Louise.
Genoeg is 't dat ik iets verkieze,
Dat Blaise straks het ook verkiez',
Als twee elkaer oprecht beminnen,
Is het zoet eens te zyn van zinnen.

Louis ziet niets dan jou-alléén:
't Schynt alles hem van jou te spreekén;
Van al de Meisjes in dees strecken,
Ziet Blaise my en anders geen.
Als twee elkaer oprecht beminnen,
Is het zoet eens te zyn van zinnen.

Wanneer men eens in 't jongspul kust,
Dan zal Louis jou nooit voorby gaan:
Zo ziet men Blaise ook flaks by my gaan:
En 'k weiger 't niet zo veel 't hem lust.

Als

Als twee elkaer oprecht beminnen,
Is het zoet eens te zyn van zinnen.

LOUISE.

Wat andre blyken heb je van zyn liefde?

BABET.

Blyken?

Hoor; als geen mensch ons kan bekyken, (weêr.
Dan geef ik hem myn hand... hy zoent ze, en zoent ze
Hy drukt ze uit al zyn magt, en doet me toch geen zeer.

Wanneer ik onder 't groen der lindes
Met andre meisjes speel, weet hy me altoos te vinden.

Ik dans altyd... altyd met Blaïse... 'k Weet niet hoe
Het toekomt: 't lykt altyd ons-beider beurt te weezen;
En beiden worden we nooit moê.

Hoe dikwils, Zus, heb jy myn bloemen niet geprezen!

„Wat mooie roos en anjelier, Babet!

„Hoe zacht van kleur, hoe frisch is deeze violet!

„Waar ken je toch altyd die mooie ruikers krygen“?

Van Blaïse... 'k Heb hiervan tot nu toe willen zwygen.

't Groeit alles in zyn'tuin:daar kweekt hy ze aanvoormy;

En, zegt hy, sints hy dat voor my doet, groeijen zy

Veel schooner dan voorheen.

LOUISE.

Wel nu, 'k zeg daar niets tegen,

't Is tuschen my en myn' Louis net zo gelegen.

't Moet zyn dat Blaïse en hy elkaer gelyken.

8 DE DRIE LANDBOUWERS,

BABET,

Of

Ze elkaer gelyken!... Om die reden
Heb ik dien Knaap zo lief en ben zo wel te vreden.
Maar evenwel, Louise, één zaak nog geeft my stof
Tot denken, en ik weet ze toch niet uit te leggen.
Dat maalt me nacht en dag in 't hoofd.

LOUISE.

Wat is dat?

BABET.

Ó! Jy zult het me wel zeggen,
Dewyl je nu reeds bent verloofd.

D U O.

BABET.

Wat is 't toch dat wy trouwen heeten?

LOUISE.

Ik weet 'er niet meer van dan gy.

BABET.

Waarom weêrhoud men zich voor my?

LOUISE.

Zo ook weêrhield men zich voor my.

BABET.

Hoe, jy zoud 'er niets van weeten?

Foei, Zus! Foei, Zus! je weet het: zeg het vry.

LOUISE.

Neen, neen, ó neen; niet meer dan gy.

Neen, neen; niet meer dan gy.

BA.

BABET.

Neen, dat is enkel veinzery.

LOUISE.

Neen, neen; niet meer dan gy.

BABET.

Neen, dat is enkel veinzery.

LOUISE.

Neen, neen; niet meer dan gy.

Ik weet dat Mama by haar trouwen...

BABET.

Gy weet dat Mama by haar trouwen?..

LOUISE.

Heeft gebeeft;

Ja, Babet, toen heeft gebeeft.

BABET.

Toen heeft gebeeft?...

Wat of het dan toch in zich heeft?

LOUISE.

Wat-oogenblik, waarin men beeft,

En 't geen men mint ons vrees kan brouwen?

BABET.

En 't geen men mint ons vrees kan brouwen?

Och! och! Zus, dat is toovery.

LOUISE.

Ja, ja, Zus, ik denk het als gy.

BABET.

LOUISE.

Och! och! Zus, da. is toovery. Ja, ja, Zus, ik denk het als gy.

Te saamen.

Het is toovery.

10 DE DRIE LANDBOUWERS,

BABET.

Men zegt de naam van Minnaar meerder
Dan Echtgenoot het hart voldoet.

LOUISE.

Ja, 't woordje Minnaar is wel zoet;

BABET.

Ja, wel zoet;

Maar Echtgenoot is toch veel teêrder.

LOUISE.

Ja, veel teêrder.

BABET.

Wat is 't toch dat wy trouwen heeten?

LOUISE.

Ik weet 'er niet meer van dan gy.

BABET.

Hoe! jy zoud 'er niets van weeten,
Foet, Zus! je jekt: 't is veinzery.

LOUISE.

Och neen; ik kan 'er niets van weeten,
Myn lieve Zus, niet meer dan gy.

BABET.

LOUISE.

Neen, dat is enkel veinzery. Neen, neen, niet meer dan gy.

BABET.

'k Heb dikwils dit gevraagd aan Blaise; maar hy weet 'er
Zo weinig van als ik... Nu, Zus jy weet 'et beter....

Toe, zeg 't me.

LOUISE.

Heb geduld totdat ik ben getrouwd.

Ik

Ik kan niet raaden... en 't maakt me ook misnoegd...

BABET.

Jy zoud

Het nooit nog aan Louis gevraagd...

LOUISE.

Ja, wel ter degen;

Maar al het antwoord dat ik hierop heb gekregen,

Is lagchen, zoenen... en dan zeit hy, met gestreel:

„ Zo ras wy zyn getrouwd, dan zal jy 'er zo veel

„ Van weeten als ikzelf”.

BABET.

Geduld dan. Je trouwt morgen;

Dan zal je 't weeten, en dan hou je 't niet verborgen

Voormy: niet waar, Louise?... Ik wou dat ik 't al wist.

DERDE TOONEEL.

LOUISE, BABET, LOUIS.

LOUIS, *zacht aan de deur kloppende.*

Is niemand op in huis?

LOUISE.

Daar is Louis: hy is 't.

Zy gaat hem opendoen.

BABET.

My dunkt hy heeft niet veel geruster

Noch meer geslaapen dan myn Zuster.

LOUIS.

Ben jy 't die 'k zie, Louise? Och, wat vermaak voormy!

't Is

12 DE DRIE LANDBOUWERS,

't Is me altyd nieuw: het maakt my altoos even blij.

BABET.

Goë morgen, Neefje lief!

LOUIS.

Goë morgen, van 's gelyken.
tegen Louise.

Wel nou, je zeit me niets: hoe sta je zo te kyken?

LOUISE.

'k Zie je aan.

LOUIS.

Maar 'k hoor je ook graag iets zeggen. 'k Zie je ook aan,
'k Zie... dat ik 't mooiste zie dat me ooit heeft aangedaan.

LOUISE.

Louis! 't is morgen dan?

LOUIS.

Ja; op den dag na deezen, (zen,
En vroeg zelfs: waar 't van daag, dan zou 't nog beter wee-

BABET.

Weet jy wel, Neef, dat de arme meid
Den gantschen nacht niet heeft geslaapen?

LOUIS.

Wat je zeit!

Is 't waar?

LOUISE.

Ja, wel is 't waar; maar 't heeft me niet verdrotten,
Ik vaar toch wel.

LOUIS.

Zie daar, 'k heb ook geen oog gesloten,
En

En 'k ben toch lustig... Kykeens hoe my de oogen staan.

LOUISE.

Wat schittren zy!

LOUIS.

Och, dat komt daar vandaan,
Dat ze in de jouwe zien dat ik, myn Uitgeleezen,
Wel zo wat de oorzaak van die slaaploosheid kon weezen.

LOUISE.

Zy hebben 't niet heel mis... Maar zeg me eens, is
Men altyd zo den dag vóór 't trouwen?

LOUIS.

Ja gewis;

Ten minsten in het Dorp, omdat ze daar niet trouwen
Dan... zie je?... omdat ze bei veel van elkander houén;

Alleen uit liefde: en dat is 't waare... maar
't Is, zegt men, in de Stad heel anders: daags te vooren,
De trouwdag, 's andrendaags, 't is 't zelfde, 't Bruiloftspaar
Is zeer bedaard, omdat ze elkandren niet verkooren;

Ja zich pas kennen als ze saamen gaan naar bed.
Ook vind men wel op al die Bruilofts mooie kleeren,
Veel eeten, dansen en vioolen, maar geen pret.

LOUISE. (zweeren...

Geen pret!... Op de onze zal wel pret zyn; 'k wil 't je
Niet waar, Louis?... En toch was ik, niet lang ge-
leén,

Nog wel bedroefd; en 'k was het lang.

LOU-

14 DE DRIE LANDBOUWERS,

LOUIS.

Niet zonder reên.

Ik ben je Neef, en mogt, zo zei men, naar de wetten,
Je Man niet worden.

LOUISE.

Och! ik zou

Jou nooit gegeven zyn tot Vrouw,
Waar' jy, om 't huwlyk voort te zetten,
Niet naar Parys gegaan, om onzen goeden Heer
Van 't Dorp, dien braaven Man, te smeeken...

LOUIS.

Zeg niets meer...

't Ontroert me maar... Mynheer Belval!... Och met wat
goedheid

Ontfinghy my!... Wat ishy lief!.. Voor hem is 't zoetheid

Elkêen van dienst te zyn. Ik had hem pas verteld

Hoe ik om ons geval door droefheid was bekleid,

Ofaanstonds zei hy zo... „Myn Vriend, wees niet verlegen

„Maarwelgetroost... daar isnograad... 'k ben jou genegen..

„ Ik neem 't op my. Ik zal 'er over schryven naar"...

Waar zei hy ook?... naar... naar... heel ver weg: en ziedaar

Hy heeft geschreven en het antwoord ons gezonden,

Met een dik pak, waarin men heeft gevonden

't Verloffchrift om... (let wel, heel duidlyk ieders naam)

Louise met Louis Desvignes, en te saam

Den ouden Mathuryus Kindskindren,

Den Landman van Mynheer den Graaf Belval,

Te

Te trouwen... dies ons niets kan hindren,
En morgen 't Dorp ons huwlyk vieren zal.

BABET, *zegen Louise.*

Wat ben ik bly dat ik geen neeffchap heb te vreezen
Met Blaife!... Al dat gebrui zal dan niet noodig weezen.

LOUIS.

Wat zeit Babet?

BABET.

Niets, niets.

LOUISE.

Dat onze Grootpapa

Niet meê te bruiloft komt, spyt jou dat niet?

LOUIS.

Wel ja.

Dat zal aan ons geluk ontbreeken; maar zyn jaaren
Zyn al te hoog om zulk een' togt te doen. Wy spaaren
Ons allen dat vermaak totdat wy zyn getrouwd;
Dan gaan wy met uwe Ouders hem verrasfen.

LOUISE.

Komt Pieter-Oom niet meê?

LOUIS.

Myn Vader? zonder fout.

BABET.

En ik dan?

LOUIS.

En jy ook, Babet; dat zou wel pasfen.
Kindskindren, Kindren... [Kindskindskindren zyn'er niet
Tot

16 DE DRIE LANDBOUWERS,

Tot nu toe, maar me dunkt, ik zie ze al in 't verschiet.]

Wees maar gerust; wy zullen met ons-allen

Hem gaan omhelzen, en als hy 't het minst verwacht,

Den goeijen Man met blydschap overvallen.

Wat vreugd voor hem, als hy zyn gantsch Geslacht
Rondöm zich zien zal! Hoe zal hy ons kussen, streelen!

Wat vergenoegen! Hy kent my niet meer, zo waar:
Het is zes jaar geleën dat hy my hier zag speelen:

'k Was toen een kind: 'k ben nu een man.

BABET, *gaat naar 't venster, en komt te rug als in 't
geheim tegen Louise zeggen:*

'k Zie Blaife daar,

Spreek toch van niets, Zus! 'k Ga wat uit het venster
leggen.

LOUIS, *tegen Louise.*

Wat mag die malle Meid toch zeggen?

LOUISE.

Ik zal 'et jou vertellen.

LOUIS.

Goed.

Maar geef me nou eens stil een zoeetje,

LOUISE, *hem omhelzende.*

Daar.

LOUIS,

Wat zoet!

ARIA

A R I A.

Toen ik voor 't eerst het daglicht zag,
 Zweefde jy my 't eerst voor de oogen.
 Myn oog ging open voor den dag,
 Myn hart voor 't lieflyk minvermogen.

Wat kunnen we op 't herdenken roemen
 Van onze kindsheid, lieve Bruid!
 'k Gaf naauwlyks kennelyk geluid,
 Of wist Louises naam te noemen.

'k Vroeg aan myzely' wat my deerde
 Toen 'k blaakte door het minnevuur;
 En ik verkoos jon van het uur
 Dat ik het eerst beminnen leerde.

LOUISE.

Ik ook. Wy zyn 'gewis de een voor den aér geboren;
 Want, als je weet, van jongsaf aan,
 Als een van ons iets had gedaan,
 Moest die, die 't deed, altyd van de ander hooren:
 Ik docht 'er om; 't was ook myn meening; 'k wil als jy:
 B A B E T, *aan 't venster, tegen Blaise spreekende.*
 Kom vóór den eeten hier.

LOUIS, *tegen Louise.*

Wien of die kleine Pry
 Daar by 'er heeft?
Hy gaat zachtjes over de schouders van Babet kyken,
zonder dat zy het bemerkt.

18 DE DRIE LANDBOUWERS,

BABET, *nog aan 't venster tegen Blaise spreekende.*

Je kent je 'er op verlaaten,

Dat als je 'er bent, men niet zal eeten zonder jou;

Dan eet je met ons... en dan zou

Je naast me zitten, en we zullen saamen praaten.

Als verwonderd en zonder om te zien.

Waar ga je heen?... zeg... Blaise!... ô Blaise!...

Blaise is gevlucht toen hy Louis zag: Babet, zeer misnoegd, keert zich eindelyk om, en ziet Louis.

LOUIS, *lagchende, tegen Babet.*

Hoor, Babet!

Je moet hem zeggen dat hy zo niet weg moet loopen.

'k Heb niemand ooit verschrikt.... 't Is niet om my,
zou 'k hoopen.

BABET.

• Ja, maar... praat jylui saam... heb ik je dat belet?
Kyk hy reis!... Hy komt als een vogelenverschrikker
Daar staan, en hy verjaagt myn' Blaise...

LOUIS.

Wel de nikker!

Jou slimme Meid, nou weet ik wie

Jou al die ruikers geeft, en waarom jy in 't spreek
Sints eengen tyd zo preutsch wilt schynen... Selleweken!

'k Maak Blaise een compliment, zo ras ik hem maar zie.

LOUISE.

Ze hebben zonder erg elkander lief, die Kindren.

Louis, je moet 'er in hun gul vermaak niet hindren.

LOU-

LOUIS.

Je kent me dan niet?... Hoor, Babet!

Wees niet bevreesd: gaa jy vry voort in 't minnen,
Daar 's niet natuurlyker: 't verheugt ons hart en zinnen.

Blaife is een hupse knaap, zyn Vader ryk: 't is net

Het geen je lykt. Laat maar de jaaren komen,

'k Zal voor je doen all' wat ik kan.

'k Betoof 't je: jy behoef voor niets te schroomen.

BABET.

Och, lieve Zuster! dat 's een man!

Dat 's eerst een hart... 't Is als ik zei daarëven,

De beste van het Dorp... ô! Blaife - alléén

Denkt ook zo.

VIERDE TOONEEL.

JACQUES, ALIX, LOUISE, BABET, LOUIS.

JACQUES, tegen *Alix*, in 't uitkomen.

Wel, schoon jy me geen gelyk woud geeven,
Hy is het toch. Ik ken zyn stem wel, zo ik meen.

ALIX.

't Is nog zo vroeg.

*Louise en Babet loopen naar haare Moeder en omhelzen
haar tederlyk. Jacques omhelst haar beiden ook, en
geeft een teeken aan Louise op Louis wykende, 't geen
haar een weinig beschaamd maakt.*

B 2

JAC.

JACQUES.

Ja, maar Verliefdten slaapen
Niet lang: niet waar, Louis?

LOUIS.

Zo is 't met ons geschapen.
Je hebt 'er recht, Oom.

JACQUES.

Oom!.. jouw Oom?... neen, gantsch niet, Vrind!
Ik ben je Vader; want je trouwt me liefste kind...
Babet, jy bent 'et ook... 'k bemin je bei te gader.

Tegen Louis.

Je bent me Schoonzoon en me Zoon: noem jy me Vader.

LOUIS, *hem ook omhelzende.*

Myn Vader!

ALIX.

En wat ik dan?... Ben ik niets?... Ben jy
MynMan niet? Is jouw Broër deBroër ook niet van my?
Is hy myn Neef niet en myn Schoonzoon door zyn trouwen?

En dan myn Zoon?... Zou ik dan mindervanhemhouen?

LOUIS, *haar mede omhelzende.*

Och neen, Mama!... Papa!... Babet!..

Louise!.. ik heb jou allen lief.

JACQUES.

Dat 's net

Als 't hoort... Maar 't is vandaag dat onze Heer zal komen.
Vandaag vernieuwen wy de huurceels als voorheen.

Van-

Vandaag, Louise, is 't dat wy hebben voorgenomen
 Je huwelykscontract te teekuen... en, zo 'k meen,
 Is 't morgen dat...

LOUIS, *Springende van vreugd.*

Men ons zal trouwen.

JACQUES.

En Broër Pieter,

Waar is hy toch?

ALIX.

Te bed, zou 'k wedden... Dat 's 't geval
 Een' Zoon te hebben dien men uittrouwt; want men ziet 'er
 Niet eens naar om. Men zorgt voor niemendal.
 Geen toestel, luijerman noch duizend kleinigheden,
 Waaraan geen einde is... Ook houd hy zich stil en lui,
 En ik, 't is nu meer dan een maand geleden,
 Dat ik aan 't naaijen ben, en werk om al den brui
 Gereed te krygen... Nu, her zal niet lang meer duuren..
 Hy slaapt, en sints deez' morgen vóór drie uren,
 Ben ik al op de been... 'k Denk hieraan... daaraan..
 hier
 Een fyne halsdoek, daar handschoenen, mooije bloemen..
 De zyde kousen en de mutsjes naar den zwier..
 Het voorschoot, 't keurslyf... ja, het is niet op te noemen..
 Men zou 'er gek van worden... En, ziedaar
 Een Kleutertje, dat over een paar jaar
 Den zelfden weg zal gaan... Dan is 't al weër van vooren
 Af aan.

22 DE DRIE LANDBOUWERS.

BABET.

Hoor, Moederlief, maak jy maar spoedig dat
Je 'er af komt.

ALIX.

Ja... men moet zich haasten, naar ik vat,

JACQUES.

Kom, lieve Vrouw, je moet je niet verstooren.
'k Beken je hebt 'et drok... maar wy,
We hebben onze beurt gehad: nu moeten zy
Hun beurt ook hebben. Heugt je ons trouwen wel, en
wat 'er?..

ALIX.

Zou 't my niet heugen?.. Wel, wat drommel,
jouw praat
Zou het schier lyken, inderdaad,
Dat wy getrouwd zyn in den tyd van Henriquatter.
Louise is zestien jaar: ik telde één jaartje meer
Toen ik myn' naam vernilde met den jouwen.
Ze is 't eerste kind: één jaar pas na ons trouwen
Kwam zy ter waereld; en dus is 't nu ongeveer
Zoveventien jaar dat we als man en vrouw saam leeven.
Tel daar nu by den tyd dien 'k meisje ben gebleven,
't Maakt all' en all' maar vier en dertig jaar.
En als men op die jaaren de memori
Alreeds verloren had, dan waar'
Het waarlyk wel een droevige histori.

JAC.

JACQUES.

Wel. feldrement! Ik zeg 't niet om gekyf
Te hebben... Hoor, je bent een goed slag van een Wyf,
Wat driftig, maar je hart is goed; je bent in waarde
Zo goed nog als een acre; en dat 's de zaak
Waarom ik met zo veel vermaak
Den dag herdenk, waaröp ik met je paarde.

A R I A.

De goede Landheer deezer frecken
Was zelf 'er by, die braave Heer Belval;
Hy, die voor ons, als 't is gebleken,
Als Vader altoos zorgen zal.

My dunkt dat my nog klinkt in de ooren
Van onze klokken 't bom, bam, bom,
Bom, bam, bom, bam, bom, bam, bam, bom,
Wat lieren zy zich vrolyk hooren!

En toen een liedje op blyden toon,
Dyn, dyn, dyn, dyn, dyn, dyn, dyn, dyn, op blyden toon,
Op blyden toon,
Een vrolyk liedje, op blyden toon.
Wat was dat schoon!

En daarna, en daarna, te faam aan 't dansen, te faam aan 't zingen,
Rondöm den grooten lindeboom,
Wat was dat schoon!
Wat blyde toon!

Wat deden wy de Vrouwtyes springen!
Wat dronk men wyn! Wat at men room,
Rondöm den grooten lindeboom!

24 DE DRIE LANDBOUWERS,

Wat dronken wy by 't dansen, zingen!

Wat deden wy de Vrouwenjes springen!

Wat blyde toon!

Wat was dat schoon! Wat was dat schoon!

My dunkt dat my...

LOUISE.

o! Morgen zullen we ook zo dansen.

LOUIS.

Lieve Meidt!

Wees daar verzekerd van... Nooit grooter vrolykheid...

BABET.

Daar is myn Oom.

VYFDE TOONEEL.

JACQUES, ALIX, PIERRE, LOUISE,
BABET, LOUIS.

PIERRE.

Wel ja; hier ben ik... selteweken!

Je staat hier allemaal te kaeklen, en je laat

My netjes in de pekelfleeken.

Je voert niets uit; en inderdaad

Komt al de moeite op my.

ALIX.

Wat komt ons al te vooren!

Hy praat van moeite!... Wel dat 's schoon... Dat mag ik hooren.

Nu

Nu heeft hy 't all' gedaan! ... Zeg wie maakte alles klaar
 Voor 't huwlyk? ... maalyd, ruikers, srikken?...
 Wiebragt al 't geen de Bruid moet hebben by malkaër?...
 Och! waar' geen Alix hier om alles wel te schikken,
 Dan waare 'er nooit een Paar zo wonderlyk getrouwd.

PIERRE.

Wie ging by den Notaris en den Schout?
 Wie is de Speelluf op gaan zoeken?
 Wie riep al 't Boerenfolk byëen
 Zo wel van 't Dorp als van rondöm, uit alle hoeken?...
 Dat heet je moeite en zorg, zo 'k meen.
 Maar moeten wy den Heer van 't Dorp niet welkom heeten?
 Of 't Bruiloft is of niet, dat moet nochtans geschieden.
 Hy komt vandaag... en eer de klok slaat tien.
 Men moet hem te gemoet gaan... wel te weeten,
 En hem een welkomstgroet van gantscher harte biën.
 't Is onze pligt: niets moet daarin ons hindren.
 Mynheer Belval!... Wat zou die allerbeste Heer,
 Die ons zo lief heeft als zyn eigen kindren,
 Wel zeggen, zo hy voor de laan, en zelfs nog eer,
 Geen' mensch vond om vivat! te roepen?... By gantsch vy-
 ven!

Dat zou ons eer doen, en een schoon bewys zyn van
 Ons-aller liefde en trouw voor zulk een' braaven Man!

JACQUES.

Wat drommel! ben je hier om met elkaër te kyven?
 Hoor, beiden heb je 't drok en heel veel werk gedaan,

26 DE DRIE LANDBOUWERS,

En ik-alléén doe niets en laat jelui begaan :
Maar ik ben de oudste, Broër ! jy moet je wakker kwyten,
En ik moet rusten . . . Vreugd, bylo ! en braaf plaister !
Ik ben niet knorrig, maar 'k wil ook dat niemand hier
Zal knorren.

PIERRE.

Knorren ! . . . Ik ? . . . Dat zou me waarlyk spyten.
Ik antwoord Zuster maar, die me alles op een' toon
Van vriendelykheid zegt, zo als zy is gewoon.

ALIX, op een vertoornde wyze.

A R I A.

He ! . . . Wat moet men hooren ?
'k Wil spreekken net zo als ik kan.
Wel nu ? . . . Wat is 't ? . . . Kwest het je ooren ?
'k Wil spreekken, ik . . . ja ; zwyg stil !
Ik wil . . .
't Staat jou niet aan : dat spyt me, maar
Het my beletten ? dat niet, Vaër !
'k Wil spreekken net zo als ik kan.
'k Wil spreekken, spreekken ; ja, goê Man !
Ik wil . . .
Ja, ja, ik wil ; zwyg stil !
Ja, ja, ik wil het doen, ik wil . . .

Op myn jaaren,
Zou jy de wet my stellen ? Neen.
Op myn jaaren !
Laat dat vaaren.
'k Ben wys genoeg en spreek nooit zonder reên.

Ik

Ik weet net waar men zwygen moet of praaten,
 En nooit hangt myn tong los in de keel.
 'k Doe niets wat beter is te laaten.
 Ik weet wel waar men niet moet praaten,
 'k Spreek altyd wel; en nooit spreek ik te veel.
 Zo dat ik spreken zal, nog spreken zal in 't oogenblik
 Van myn' laaften snik;
 Nog spreken zal by myn' laaften snik,
 Tot myn' laaften snik.

PIERRE.

Wel, spreek dan, spreek dan!

ALIX.

En nu wil ik niet meer spreken,
 Nu wil ik zwygen.

JACQUES.

Selleweken!

Was Vader hier, hoe ras waar' je alle bei te vreên!

ALIX.

Jouw Vader!... ô! Dat is 'er een
 Die beter is dan jy... Wat's 't jammer dat zyn jaaren
 Hem nu beletten hier te zyn,
 Daar zyn Kindskindren saamen paaren!
 Die oude goede Mathuryn!
 'k Wed, Piet, dat als hy uit de brieven heeft geleezen
 Van jou en van myn' Man, dat nu in 't kort
 Louis, zyn Kleinzoon, zyn Louifes Man zal weezen,
 Hy twintig jaaren jonger word.
 Dat zal hem goed doen; want, het loopen uitgezonderd,
 Is

28 DE DRIE LANDBOUWERS.

Is hy nog frisch. Hy zei me, nu niet lang geleên,
Dat hy geboren is in 't jaar zeventienhonderd
En tien. Ook is 't een Man die veel zag, en met een
Veel ondervinding heeft, ... geen wildzang als jy-allen,
Die alles doet in 't wild, den tyd verkwist met kallen.

Hy draait niet om, 't is evenveel
Met welk een' wind, gelyk de weërhaan op 't kasteel,
Hy spreekt en weet waarom... Jy, Jacques, noch jy Pieter,
Noch jy Louise, noch Louis, noch jy Babet,
Al leef je honderd jaar, zo zel je nooit een sieter
Naar hem en my gelyken.

JACQUES.

Dat is net

Gesproken als 't behoort; - dat steunt op vaste gronden?
Dat is een Vrouw, zo als 'er nergens word gevonden;
Een kop van klink, volgeest; een Vrouw die redeneert!...
Maar zeg, wat zei je ons roch?

ALIX.

Ja, 'k weet het wel: jy schoert
Den gek 'er meê, als me eens ter zaak wil redeneeren.
Ook spreek ik nooit, maar denk alleen...

Tegen Babet, die glimlacht.

Waar lagch jy om?... Gaa aansfonds heen!..
Kyk of ik binnenben... Ik zal jou Nuffe leeren
Te lagchen als ik spreek.

BABET.

Mama, ik praatte met
Louis; 'k heb jou niet eens gehoord.

ALIX.

ALIX.

Hoe! niet te hooren

Naar 't geen ik zeg?... Gaa heen!... ik zal je...

JACQUES.

Gaa, Babet!

Het zal wel overgaan: nu moet je 'er niet verflooren.

ZESDE TOONEEL.

JACQUES, ALIX, PIERRE, LOUISE, LOUIS.

JACQUES, tegen Pierre.

Nu, Broër, me dunkt het is haast tyd de marsch te slaan.

Hy haalt een groot zilver Zakhorlogie uit.

't Is reeds half negen.

LOUIS.

Hy komt niet vóór tienenaan,

Mischien wel laater... 'k Denk dat wy om negen uren

Vertrekken moeten... Jy komt meé, Louise?

LOUISE.

Ja.

Zo 't met den wil is van Mama.

ALIX.

Me dunkt het hoort zo... Wel, heb ik dan zulke kuuren,

Dat ik de jeugd vermaak beletten zou?

Daarby, Mynheer Belval...

JACQUES.

Maar, hoor eens, lieve Vrouw!

'k Heb

30 DE DRIE LANDBOUWERS,

'k Heb iets in 't hoofd, dat jou voorzeker zal behaagen,

En dat ik Pieter zeggen moet.

PIERRE.

Wat is dat?

JACQUES.

'k Wou den Landheer vraagen

Of hy, uit vriendschap, wel zo goed

Wou weezen van zyn' naam te teeknen

Op 't huwelykscontract van onze Kindren... Zeg,

Wat dunkt je 'er van?

PIERRE.

Bylo! een kostlyk overleg!

Wy moeten 't doen.

LOUIS.

Dat waare ons een groote eer, zou 'k reeknen.

Hy zal 't niet weigeren: hy is zo goed!

LOUISE.

Zo mild!

ALIX.

Hy, 't weigren?... 't Heeft geen' nood.. Ik wed all' wat
je wilt,

Dat hy het graag zal doen... Zyn Vader deed voordeezen

Dat ook by onze trouw: 't zal nu het zelfde weezen.

Z E.

ZEVENDE TOONEEL.

JACQUES, ALIX, PIERRE, LOUIS,
LOUISE, BABET.

BABET, *schielijk aan komende loopen.*

Mama! Papa! Louis! Louise! Oom!.. hy is al
Voor 't huis.. hy is 'er... kom toch ras...

ALLEN.

Mynheer Belval?

BABET.

Neen, neen... hy kende my terstond... ik zag hem komen
Op een klein wagentje... zodra 'k hem heb vernomen,
Liep ik om 't jou te zeggen... ja,

Hy stapt al af... hy is 't...

ALLEN.

Wie? wie toch?

BABET.

Grootpapa!

JACQUES en PIERRE.

Myn Vader!

ALIX.

Mathuryr!

LOUISE en LOUIS.

Grootvader!

ALLEN.

Laat ons loopen!

A G T.

AGTSTE TOONEEL.

MATHURYN, JACQUES, ALIX, PIERRE,
LOUISE, LOUIS, BABET, GUILLOT,
Een Knecht.

MATHURYN, *ondersteund door den Knecht en door
Guillot, die met stropkousen en als een Reiziger ge-
kleed is.*

Dag, Kindren!... Goeden dag!

JACQUES en PIERRE.

Hoe, jy, Papa! jy hier?

LOUISE.

Jy komt ons zien? ... zo verr? ...

BABET:

Wie had dat durven hoopen?

LOUIS,

Wat ben je goed, Papa!

ALIX.

Wat doe jy ons plaasier!

Wees welkom!

*Zy spreken allen te gelyk en omringen den ouden Man,
doen hem nederzitten, omhelzen en liefkoozen hem,
Hy weet niet wien 't eerst te antwoorden, en om-
helst hen beurtelings, weenende van vreugd.*

MATHURYN.

Kinderen! je kostme niet verwachten....

Daar

Daar ben ik evenwel... Dat 's buiten jouw gedachten...
Hoe vaarje al Alix...? en jy Jacques...? en Cadet?...

JACQUES, PIERRE en ALIX.

Heel wel, Papa!

MATHURYN.

Kom hier, Louifelief! Babet!

Komt, zoent me eens allebei... nog eens... Warentig, beiden
Zyn 't mooie bakkesjes... Ze zien 'er zeer wel uit.

Wat zyn 't al groote en knappe Meiden!...

Maar zeg, waar is Louis? Ik heb dien kleinen guit
In zes jaar niet gezien.

LOUIS.

Hier ben ik, oude Vader!

MATHURYN.

Die groote Jongen!... Hy Louis?... Kom hier, myn Kind!

Omhels me... Wel, ik kyk myn oogen blind.

Wie zou hem kennen?... Hy was pas zo hoog... Kom nader

Dat ik je reis bekyk... Hoor, Jacques, dat 's een kwant

Die welgemaakt is, frisch van wezen...

Hoe meer ik hem beschouw... Ja, 't is de zelfde trant...

Jy Pieter, kende my toen 'k jonger was voordeezen...

Zeg, vind jy ook niet dat hy zo iets heeft van my?

'k Geloof dat hy melykt.

PIERRE.

Ja; 't is jouw schildery.

MATHURYN, *met vergenoegdheid.*

'k Bedroog me dan niet.

C

JAC.

JACQUES.

Maar, Papa! kom jy je kindren
Nog op jouw jaaren zien? Wat goedheid! 't is te veel.

MATHURYN.

Hoe! op myn jaaren? ... Wel wat zouden die my hindren?
Wanneer men, zo als ik, nog zyn verstand geheel
Bezit, en vrolyk en gezond is als te vooren,
Dan is men altyd jong.

ALIX.

Neen; als je hem wilt hooren,
Is 't of men honderd jaar reeds oud was. Sprak hy niet
Zo even nog my van myn jaaren?
Is 't niet eenvoudig, en wien zou 't verwondring baaren,
Dat, is men geen zottin, het geen men hoort en ziet
Ous heugt? Men spreekt; men kan 'er over redeneeren.
Nu, dat 's genoeg voor zulke wyze Heeren,
Om ons te handelen als oude praatmoërs.

MATHURYN.

Braaf,

Myne Alix! braaf! Je hebt, als eertyds, nog de gaaf
Van stekelig te zyn en schoon wat af te leggen.

JACQUES.

ô! Fraayer dag aan dag.

PIERRE.

Neen; dat moet jy niet zeggen,
Zy is verbeterd; want zy praat nog veel; 't is waar;
Doch boos te worden doet zy maar
Vyf, zesmaal ieder dag.

ALIX.

ALIX.

Ei, Broër!... jy ben 'er eentje...
En, zo ik 't zeggen wou, 'k beloof je, 'k zou geen kleentje...

JACQUES: (anders van.

Och! zeg toch niets... Vreugd! vreugd! Spreek nergens

Zie daar Papa!... dien goeden Man!...

Het lykkt me een droom jou hier te aanschouwen:

MATHURYN.

Hoe, slapperloot!... myn bet Kindskindren trouwen,

Myn Petekind gaat met Louis een huwlyk aan,

En zou ik niet te bruiloft gaan?

Waare ik zo vlieg nog als voordeezen,

Ik waar' te voet gekomen; en, zo 'k meen,

Zou ik niet lui in 't dansen weezen.

Maar nu ben ik te slecht ter been;

En daarom zei ik aan Guillot: „Guillot, 't is morgen

„Dat zy daar ginder trouwen... Wel,

„'k Wed niemand my daar wachten zel.

„'k Wil hen verrasfen; jy moet zorgen

„Dat voor het wagentje, dat laatst Mynheer Belval

„Gelaaten heeft in onze stal,

„Twee beste paarden, die jy uit het land zult haalen,

„Gespannen worden... Gaa, toe, ras!"

Hy deed het zonder lang te draalen,

Zodat het heete spul fluks in gereedheid was,

Ik klom op 't rytuig... en de jongen]

Toen als een wind op dikke trul gesprongen...

C 2

En

36 DE DRIE LANDBOUWERS,

En toen de zweep 'er op... vooruit de weg!..

En ziet hier ben ik.

LOUIS.

Wel ik zeg

Dat ons geluk niet waar' volkomen,

Had jy die reis niet aangenomen.

Niet waar, Louise?

LOUISE.

Och! nu ontbreekt 'er niemendal

Aan onze vreugd.

BABET.

Papa, wy gaan Mynheer Belval

Opwachten: ga je mee?

MATHURYN.

Komt hy vandaag?

ALIX.

Wel heden!

Weetjy dat niet?...Vandaag!...We zyn zo wel te vreden,

Zo bly... zo bly... Al 't Dorp is in de weer.

Och wy zyn zo verheugd van onzen goeden Heer

Belval eens weér te zien... Hy is ons-aller vader...

JACQUES.

(nader

Hoor, Vrouw, ik hoor je graag; maar morgen zel je 't

Vertellen; want het zal wat lang zyn, naar ik gis.

En 'k loof dat het niet ver van negen uren is.

ALIX.

Nu, morgen dan... 't Is wel.

MA-

MATHURYN.

Ja, Alix, laat dat blyven...

Maar, Kindren, jy gaat om den Heer Belval op weg
Te ontmoeten... Ik heb hem zo lief als jy; en 'k zeg

Dat ik het ook graag doen zou... maar gantsch vyven,
De wagen heeft my zo vermoeid, dat ik byna
Me niet kan roeren; en 'tkasteel is verr'.

JACQUES.

Papa!

Dan draagen wy je... In onze kindfche dagen
Heb je in jouw armen ons, zo veel we zyn, gevat:
Nu is 't niet meer dan billyk, dat
Je ook op jouw beurt in de onzen word gedraagen.

LOUIS.

Dat gaat my aan: 'k ben jong en sterk.
Ik zal je draagen: 'k neem 't op my.

PIERRE.

Neen; al te gader

Wy willen ook ons part van dat vermaaklyk werk.

LOUISE.

'k Zal meê doen.

ALIX.

En ik ook.

BABET.

Ik ook.

ALLEN.

Die goede Vader!

C 3

Die

38 DE DRIE LANDBOUWERS,

Die lieve Man!

MATHURYN,

Och! Kindrenlief! je doet

Van vreugd my weenen.

NEGENDE TOONEEL

MATHURYN, JACQUES, ALIX, PIERRE,

LOUISE, LOUIS, BABET, BLAISE,

GUILLOT, Een Knecht.

BLAISE.

W eest gegroet.

Goê morgen, Buuren! met malkander.

De kamerdienaar van den Landheer is 'er al.

'k Heb hem gesproken.

JACQUES.

Wie? ... Mynheer Comtois? ...

BLAISE.

Geen ander.

Hy zei zo dat Mynheer Belval

Hier binnen 't uur zal zyn met nog een' Heer.

„ Stil.

„ Goê morgen,

„ Babet!

BABET, *zonder zich te bewaagen noch Blaise*

aan te zien.

„ Men let op ons.

JAC-

JACQUES.

Verbrust! We moeten zorgen
Dat hy ons niet verrasf'.

MATHURYN.

Wie is die jongen, Piet?

PIERRE.

De zoon van Buur De Lorme... een kleine deugeniet
Die slim is.

MATHURYN.

Hy is lief... Ja, wel te weeten,
Hy ziet 'er geestig uit.

JACQUES.

Maar, Huisvrouw!... en het eeten?

ALIX.

Alreë man!...; Voorzorg, ... ja, die heb ik nooit,
niet waar?

BLAISE, *stil tegen Babet.*

„ Zo niemand my iets zegt, dan moet ik heen;
dat 's klaar.

BABET, *stil tegen Louise.*

„ Zus, maak dat Blaise hier blyve eeten.

LOUISE, *stil tegen Louis.*

„ Je moet maaken

„ Dat Blaise blyv', Louis!

LOUIS, *vrolyk.*

Nu, 'k hoop als onze zaaken
Verricht zyn, hier, zo als we by elkaër
Zyn, saamen te eeten.

40 DE DRIE LANDBOUWERS,

MATHURYN.

En we zullen helder klinken.

LOUIS.

'k Wil zien of Blaïse nors of vrolyk word van 't drinken.

'k Zal hem bestuiven.

BLAISE, *springende van vreugd.*

Goed.., lk ben genood.

PIERRE.

Komään,

't Wordtyd, myn Vrienden: 'k hoor daar negen uren slaan.

C H O O R.

Ach, wat vermaak! Wy zullen dan

Dien braaven Man,

Den goeden Landheer gaan ontmoeten.

o Blyde hoop, die ons verheugt!

Ach, wat vermaak! Ach, welk een vreugd!

Wy zullen hem met eerbied groeten.

Ach, wat vermaak! Ach, welk een vreugd!

PIERRE.

Wy maaken hem geen compliment.

Wy lagchen met die hoofche strecken.

Ey ons is 't vleijen niet bekend.

Als 't hart spreekt kan men keurlyk spreken.

PIERRE en JACQUES.

Ons offer neemt gewis hem in:

't Is zuivre vriendichap, gul verlangen.

Hy zal het, even bly van zinn

Als

Als wy 't hem biën ook heusch ontfangen;
 Als wy 't hem biën, als wy 't hem biën te faam, ook heusch
 ontfangen.

LOUISE.

Hy komt vandaag, die goede, braave Man.

LOUIS.

Myn Lief, myn Lief, op morgen trouwen wy:

Te faamen.

Wat kan onze vreugd, onze vreugd evenaaren?

LOUISE.

't Is morgen dan? 't Is morgen dan?

LOUIS.

Ja, morgen, Lief! word ik je Man.

LOUISE.

Wat al geluk verzelt...

LOUIS.

Ons paaren!

CHOOB.

Ach, wat vermaak!...

ALIX.

Als hy daar is, zal ik hem zien: dan zeg ik voort,

Dan zeg ik voort... (Jy spreekte geen woord

Om my te hooren.)

Ik weet niet wel

Hoe 'k zeggen zel.

Ik weet niet wel, ik weet niet wel, hoe 'k zeggen zel.

Ik weet niet wel hoe 'k zeggen zel.

Maar 't zal wel gaan

Als 'k hem zie staan:

't Zal teër zyn en hem vast bekooren.

Ja, 't zal wel gaan

42. DE DRIE LANDBOUWERS,

Als 'k hem zie staan:

'k Zal teér zyn en hem vast bekooren.

MATHURYN.

Ik voel geen kou', die d'ouderdom

Altoos verzelt: myn hart is warm en teder.

'k Herleef; ik zie myn Kindren wederom.

Vreugd geeft my myn jongkheid weder.

'k Herleef; ik zie myn Kindren wederom.

BABET.

Ach, wat vermaak! 'k Zal onzen goeden Heer

(En Blaïse ontmoeten,)

Hier begroeten.

'k Bemïn zo teér

Dien goeden Heer,

(En Blaïse, al myn behaagen,)

Dat dit myn lust, myn vreugd zál zyn voor al myn dagen.

BLAÏSE.

Of ik ook luidkeels roepen zal

Vivat Heer Belval!

(En myn Baber) Myn zinnen

Zyn voor hem, (voor Baber)

Zyn voor hem, (voor Baber)

Geheel vervoerd tot teder minnen.

Ja, 'k zal Babet altoos beminnen.

CHOR.

Ach, wat vermaak!....

Einde des Eerſten Bedryfs.

TWEE.

T W E E D E B E D R Y F.

Het Tooneel verbeeld de zelfde kamer; men ziet in 't midden een tafel, waarāan Alix, Mathuryn, Pierre, Louise, Louis en Blaise zitten te eeten; de plaats van Jacques is open tusfchen Mathuryn en Pierre.

E E R S T E T O O N E E L.

A L I X , M A T H U R Y N , P I E R R E , L O U I S E ,
L O U I S , B L A I S E .

M A T H U R Y N .

W el nu, toen 'k zei dat ik niets had verloren
Van m' appetyt, fprak ik toen waar?
'k Eet nog zo fmaaklyk als te vooren;
En, dunkt my, ik bewys het klaar.

P I E R R E .

Ja toch; zo Jacques ook niet gaauw komt, mag hy
vreezen

Dat al het eeten op zal weezen,

M A T H U R Y N .

'k Wou niet beginnen eer hy t'huis was: maar wie zou
Beletten kunnen 't geen een Vrouw
In 't hoofd heeft?

A L I X .

'k Zeg het nog eens, felleweken!
't Is op zyn' last... Toen hem Mynheer Belval
Zei;

44 DE DRIE LANDBOUWERS,

Zei: „Jaques, kom eens met me: ik moet je „spreken”,

Was ik daarby... 't Was voor de stal.

Ik luisterde... want, kyk, men moet toch alles weeten.

En Jacques zei me: „Vrouw, gaa jy maar weêr „Naar huis, en maak vast een begin met eeten.

„Doe net of ik 'er by was; want Mynheer

„Zal my niet lang ophouwen, naar gedachten.

„Ik haal je wel weêr in, hoe verr' jy ook vooruit

„Mogt weezen, en dus is 't onnoodig my te wachten”.

Dat zei hy... 'k Heb het wel onthouwen..en, verbruid!

Als ik zeg, dat moet zyn, dan moog je vry gelooven

Dat ik 't met reden zeg, en dat ik...

MATHURYN.

Alix, eet.

Je bord word koud... Maar waar is toch Babet gestoven?

LOUIS, tegen Louise.

Dat 's waar. Zy is hier niet. Waar is je Zusje?

LOUISE.

Ik weet

Het niet, Louis... Babet!

ALIX.

Die wilde Meid!.. Waar mag ze Weêr weezen? ... Ze is toch weêrgekomen; want ik zag ze

Met Blaife hand aan hand... Babet!... En dat juist net Op 't oogenblik dat elk aan tafel gaat... Babet!...

Ge-

Gemeenlyk houd men toch van eeten op die jaaren...

Babet!.. Dat is zo jong, zo los, zo onërvaaren..

Dat weet niet wat men doet... Babet!

T W E E D E T O O N E E L.

ALIX, MATHURYN, PIERRE, LOUISE,

LOUIS, BLAISE, BABET.

BABET.

'k Ben hier, Mama!

ALIX.

Waar blyf je, Kleuter?

BABET.

'k heb het goed van Grootpapa

Byëen genomen uit den wagen,

En naar de kamer, daar hy slaapen zal, gedraagen.

MATHURYN.

Wel, Kind, het was niet noodig dat

Je zo veel moeite naamt: dat had

Guillot wel kunnen doen na 't eeten.

Kom, 'k zal je dienen.. de arme Meid!

Wat heeft dat al oplettendheid!

*Babet gaat leunen op den stoel die voor Jacques open
is gebleven.*

ALIX.

Mejuffertje, je dient te weeten

Dat dit de plaats is van je Vader.

BABET.

„Ik weet het wel,
Mama; geloof ook niet dat ik die neemen zel.

BLAISE.

Juffrouw Babet, hier is een plaats.

LOUIS, *stilt tegen Louise.*

„Verstaan ze elkandren?

BABET, *stilt tegen Blaise, zonder hem aan te zien,
en zich naast hem aan tafel plaatsende.*

„Zo ik aan tafel waar' gekomen met al de andren,
„Dan had ik mooglyk niet naast jou gezeten.”

BLAISE, *stilt tegen Babet, en zonder haar aan te zien.*

„Ja;

„Ik merkte wel dat je ons met voordacht had verlaaten.”

ALIX.

Babet, men zit hier niet aan tafel om te praaten..

Eerst eeten... Babbel ik? ... je zult je beurt daarna
Wel krygen... Nu dan om weér tot de zaak te komen...

Heb ik gelyk, of heb ik mis?

„k Heb, dunkt me, iets by Mynheer Belval vernomen...

Ik weet niet wat, dat hem niet eigen is.

Hy scheen me niet zo vrolyk als voordeezen...

Daar was iets droevigs in zyn wezen,

MATHURYN.

Ik hülde reeds van vreugd toen 'k zyn cabriolet

Maar zag, en heb niet op zyn aangezicht gelet.

LOU.

LOUIS.

Wel, kon hy zelf zyn traanen wel weêrhouden?
 Maar 't was van vreugde; en 't is natuurlijk dat
 Hy bly was van zyn Kindren weêr te aanschouwen.
 En Tante heeft dat blyk van vriendschap opgevat
 Voor droefheid.

ALIX.

Des te beter... des te beter;
 Want ik heb hem zo lief, dien braaven Man... Ik weêr'er
 Geen een die hem gelykt... Op zyn gezondheid!

MATHURYN.

Goed!

Dat's wel bedacht... iets dat men niet vergeeten moet.
 Op zyn gezondheid dan!
*Blaise staat op, klinkt met allen, en het met Babet doende
 geeven zy elkander een teeken van verstandhouding.*

ALLEN.

Gezondheid en lang leven!
 MATHURYN, *op Blaise lettende, en 't glas neêrzettende.*
 Zo 'k wel heb is in 't kort die Knaap geen onbedreven
 Noch drooge Lobbes.

BLAISE, *stilt tegen Babet.*

„'k Zal 't je toonen: loof me vry.

BABET, *stilt met een glimlagch.*

„We zullen zien.

MATHURYN.

Nu, in myn jonge jaaren
 Wierd

48 DE DRIE LANDBOUWERS,

Wierd altyd, als we aan tafel waren,
Eens vrolyk uit de borst gezongen. Zullen wy
Geen grapje hebben?

Hy zingt.

Laire la, laire lan laire, laire la, laire lan laire.

Kyk, voordeezen

Behoefde 'er nooit iets meer te weezen,
Of alles deunde reeds.

BLAISE.

Wel, Vader Mathuryn,

Ik ken een liedje, en, zo het my vergund mag zyn,
Zal ik het zingen.... Maar... ik kan 't alleen niet zingen...

Babet, jy kent et ook... Wil jy me helpen?

BABET.

Wel;

Ben ik een Meisje om jou in nood niet by te springen?

Ik zal beginnen, en, doe ik 't niet goed, dan zel

Jy me onderrichten.

BLAISE.

Ô! Babetje kan niets slecht doen.

En in het zingen zal al wie haar hoort, haar recht doen.

A R I A.

BABET.

Colette zei laatst aan Colyn:

Zeg me eens; wat doet me zuchten, vreezen?

't Is als een vuur, een zoete pyn.

Ei, weet je niet wat dat moog' weezen?

Als

Als ik je zie...

BLAISE.

Wie, my?

BABET.

Ja, jou.

BLAISE.

My?

BABET.

Jou.

Dan ben ik stom, Colyn, als ik wil spreken.

BLAISE.

Hoe! blyf je stom Colette, als jy wilt spreken?

Ik voel het zelfde ook, by myn trouw!

BLAISE en BABET.

'k Ben daarom toch jou niet ont- 'k Ben daarom ook jou niet ont-
weken. weken.

BABET.

Ik ben bevreesd (k heb mooglyk mis,)

Dat ons een Toovenaar wil plaagen.

BLAISE.

't Is liefde, zo 'k my niet vergis.

BABET.

Dat 's ligt de bal niet mis gellagen.

BLAISE.

Wat zeg je 'er van?

BABET.

Wie, ik?

BLAISE.

Ja, jy.

D

BA.

BABET.

Ik?

BLAISE.

Jy.

BABET.

Colyn, 't kan, dunkt me, niets dan zoetheid kweeken.

BLAISE.

Wel, kan het, dunkt jou, niets dan zoetheid kweeken?

Zulk een vermaak is 't ook voor my,

BLAISE en BABET.

Dat het me streelt daarvan te spreken. Het streelt my ook daarvan te spreken.

BLAISE.

't Was 't eerst gevoel der teedre min

Dat beider hart in onrust zette.

By 't onderzoek, als eens van zin,

Vroeg steeds Colyn weér aan Colette:

Wat zeg je 'er van?

BABET.

Wie, ik?

BLAISE.

Ja, jy.

BABET.

Ik?

BLAISE.

Jy.

BABET.

Wel, Colyn, by, het voorwerp dat ons griede....

BLAISE.

Colette, by het voorwerp dat ons griede....

BA-

BABET.

Heeft deeze kwaal veel zoeterny.

BABET en BLAISE.
 Nog zoeter is 't voldoen der Nof zoeter is 't voldoen der
 liefde, liefde.

MATHURYN.

Dat klein Babetje!.. Hoe lief zong ze!... en opeen'
 trant...

Men zou wel zeggen.... Nu!.. Babet, pas op dien
 kwant:

Hy keek jou aan met een paar oogen...

ALIX.

Ja, de eene deugt niet meer dan de aêr.

PIERRE.

Maar 't gryn timer, Papa?... Je bent bedrogen
 Indien je denkt ons dat te ontfutflen.

MATHURYN.

Ja, dat 's waar.

Het gryn timer min...

ALLEN.

Ja, 't gryn timer min dat moet 'er weezen!

MATHURYN.

't Is wel; 'k zal 't zingen, maar in chorus als voordeezen.

ALIX.

Ja, ja, in chorus, dat is goed,
 Terwyl men nog naar Jacques wachten moet.

A R I A.

Zonder een klein gryntje min
 Streelt nergens iets ons hart en zin.
 Zonder min verdwynt al 't schoon,
 Dat alles spreid ten toon.

C H O O R.

Zonder een...

MATHURYN.

De Min regeert. Zy siert de landeryen
 Met bloemtjes in het bly faizoen.
 Zy leert alleen de vlugge vogels vryen
 En 't nestje maaken in het groen.

C H O O R.

Zonder een...

MATHURYN.

De Min regeert. Zy leid de jeugd by paaren
 Op 't gras ten dans, die vreugde voed.
 Zy is 't alleen, die, op de vyftien jaaren,
 Het hart der Meisjes zuchten doet.

C H O O R.

Zonder een...

MATHURYN.

De Min regeert. Zy kan 't genoeghen schenken,
 Ze is 't zoet, het leven van de jeugd.
 Zelfs d'ouderdom geeft zy, door bly herdenken,
 Nog menig oogenblik vol vreugd.

C H O O R.

Zonder een...

MATHURYN

Kom, laat ons nu gezondheid wenschen
Aan onze jonge liën! Ze is goed voor alle menschen,
Maar als men trouwt vooräl.

ALLEN.

Op hun gezondheid!

MATHURYN.

Ho! daar's Jacques juist. Hy zal

† Nu meé doen.

DERDE TOONEEL.

JACQUES, ALIX, MATHURYN, PIERRE,
LOUISE, BABET, LOUIS, BLAISE.

MATHURYN.

Dat heet eerst gemaklyk iemand wachten.
† Glaasje in de hand, gelyk je ziet.

ALIX.

Kom, Jacques, neem je plaats. Je hebt toch, naar gedach-
Goede appetyt? (ten,

JACQUES.

Gantsch niet.

†k Heb dorst noch honger.

MATHURYN, *zyn' stoel achter üit schuivende.*

Hoe!

PIERRE, *van tafel opstaande.*

Wat is 'er toch geschied?

D 3

ALIX.

ALIX, *ook opstaande, gelyk zy allen doen.*

Och, Man!

LOUISE.

Wat ben je bleek, Papa!

LOUIS.

Lieve Oom! laat hooren...

BLAISE.

Ei, Jacques-Buur, wat is 't?

BABET.

Papa!

MATHURYN.

Och! lieve Zoon! spreek op...

JACQUES.

Och! alles is verloren.

Ik ben bedroefd; en jy zult allen ook wel dra
Zo weezen... Onze Heer...

MATHURYN en ALIX.

Wel nu?

JACQUES.

Och! lieve Vrinden!

Mynheer Belval... dien Man, dien wy zo teêr beminden,

Dien braaven Landheer zyn wy kwyt.

Ja, hy verlaat ons voor altyd.

ALLEN.

Verlaat ons!

JACQUES.

Hy verkoopt zyn Heerlykheden;

Die

Die hier gelegen zyn... en 't is alreeds geschied.

De Heer die by hem was, is Kooper.

De Knechts neemen de tafel weg.

MATHURYN.

Om wat reden

Verkoopt hy al zyn Goedren?

JACQUES.

'k Weet het niet.

Je weet, ik ben, op zyn begeeren,

Met hem alleen op 't slot gegaan.

Toen hy me had ter zy' genomen, sprak hy me aan,

En zei me: „Jacques-Vrind, nu jy me weêr ziet keeren,

„Denk jy gewis dat ik hier kom om, als voorheen,

„De huur te sluiten van de boerderyen... Neen,

„Het is zo niet... 'k Heb heel iets anders voorgenomen...

„'k Verkoop dit Landgoed en het ander hier naby;

„En daarom ben ik hier gekomen.

„Wy moeten scheiden, Vrind!“... En tevens drukte hy

Myn hand en keek my aan, geheel bewogen,

Maar vast zag hy me niet; want beï zyne oogen

Die waren vol van traanen, schoon hy die

Verbergen wou... Ik kon niet spreken... zie,

Het hart wierd my zo klein... 't schein me alles zo te
jaagen.

'k Borst eindlyk uit in traanen, en Mynheer

Dit ziende, hilde toen nog meer,

En heeft zyne armen toen my om den hals geslagen.

56 DE DRIE LANDBOUWERS,

Die bigave Man wou nog iets zeggen, maar een zucht
Was 't all'... en straks is hy me ontvlucht.
'k Ben heen gegaan, en wist niet waar naar toe, van
smarte...

En ziet, hier ben ik, met de wanhoop in het harte,
Nier anders dan of wy 't verlies betreunden van
Papa, deez' lieven, ons zo dierbren ouden Man.

MATHURYN.

Zyn Goederen verkoopen!... Dit doet vreezen
Dat in Parys iets kwaads voor hem gebeurd zal weezen...
Ja, enig ongeluk heeft hem getroffen.

ALIX.

Wis.

Papa heeft groot gelyk: 't is klaar dat het zo is.

JACQUES.

Mynheer Belval zal hier, naar 'k heb vernomen,
Zo aanstonds met Mynheer den Graaf... Dalville komen.

Hy wil hem deeze Boerdery
Met al het geen 'erby behoort doen zien... Vrouw, jy
Zult met hen gaan en alles laten kyken;
Ik kan 't niet doen... ik zou bezwyken.

't Doet my te zeer zo schoon een Goed te zien
Gesteld in handen van een' Heer, die ook mischien
Een heel hups Man kan zyn... maar toch een ander,
Dan die, dien wy van zyn geboorte af met elkander
Gekend... Och! 't scheelt te veel.

LOU-

LOUIS, *uit het venster ziende, tegen Pierre.*

'k Geloof, Papa,

Dat ik hen daar zie komen... Ja,

Het is Mynheer Belval en nog een ander by hem.

Tegen Jacques.

Maar zou 't niet mooglyk zyn te weeten waarom wy hem

Verliezen moeten, en waarom zo onverwacht

Op 't oogenblik, dat niemand 'er aan dacht?...

Me dunkt we moesten 't aan Mynheer Belval eens vraagen;

Ligt worden wy niet afgeslagen?

MATHURYN.

Hy heeft gelyk... dat dient gedaan.

PIERRE.

Hy moet het zeggen; ja!

LOUIS.

We zullen hem zo smeeken.

ALIX.

ó! Laat my maar begaan...

'k Beloof je, ik zal hem wel doen spreken.

BABET.

Daar zyn zy.

LOUIS, *tegen Louise.*

Och! hoe is myn hart bekneld!

LOUISE, *tegen Louis.*

Hou moed!

58 DE DRIE LANDBOUWERS,

VIERDE TOONEEL.

BELVAL, DE GRAAF. ALIX, JACQUES,
MATHURYN, PIERRE, LOUIS,
BLAISE, BABET.

BELVAL.

Dag, waarde Kindren, dag, myn Vrienden; weest
gegroet.

ALLEN.

Mynheer!

DE GRAAF.

Wel, Vriend Belval, ik wil je zweeren,
Die Meisjes zyn bekoorlyk.

BELVAL.

En

Ook dengdzaam... Dag, Louisje, ik ben
Verheugd dat ik u mag feliciteeren

Als Bruid: gy zult gelukkig zyn, myn Kind;
En gy verdient het. Uw Louis, dien gy bemint,
Is braaf... een goede Zoon: dus hebt gy niet te vreezen
Dat hy ook geen goed Man zou weezen.

LOUISE en LOUIS.

Mynheer!

BELVAL.

Mynheer Dalville, in uw genegenheid
Beveel ik hen...zo wel als deeze lieve Meid,
MynPeetekind... 'tWord ook haast tyd haar uit te trouwen.

Te.

Tegen Babet.

Babet, 'k verzeker u dat ik myn woord zal houën.
 'k Zal uw geluk bevordren: 'k heb 't beloofd.
 Ik neem die zorg op my; en ik zal nimmer lyën
 Dat dat genoeg my door iemand worde ontroofd.

Tegen Jacques en zyn Huisgezin.

'k Verkoop dit Landgoed wel en deeze Boerderyen,
 Maar niet het recht om altoos, als welëer,
 Uw Vriend te blyven.

BABET, *weenende en haar traanen
 willende weêrhouden.*

Och, Mynheer!

We hebben je zo lief... en zo we jou verliezen...
 Behou je Landgoed... Zoekt Mynheer naar een Kasteel,
 Hier in den omtrek zyn 'er waarlyk nog zo veel
 Die hy kan koopen, dat hy maar heeft uit te kiezen.
 En waarom heeft hy dan juist zin in 't jouwe-alléén?

DE GRAAF.

Dat arme Kind!

BELVAL.

Gy weent, Babetlief? Wees te vreên.

Tegen den Graaf.

De Kindren heb ik zien ter waereld komen,
 En de Ouders zagen my toen ik ter waereld kwam.
Mathuryn ziende en hem met tederheid omârmende.
 Myn goede Mathuryn! zyt gy daar? Oude Stam!

MA.

60 DE DRIE LANDBOUWERS,

MATHURYN.

Och ja, Mynheer! ... 'k Ben meê geweest ... Toen 'k
door de boomen

Uafzag ftappen, weende ik...maar 't was van vermaak.,
Ik wist niet dat my, na die vreugdetraanen, andren
Ontrollen zouden om zoo'n onverwachte zaak,
Die Mathuryns geluk in rouw zal doen verandren.

BELVAL.

Myn Vriend, myn goede Vriend, ei, troost u...
Wees bedaard!

Tegen Jacques en de anderen.

Mynheer de Graaf is al uw liefde en achting waard?
Hy mint oprechte liên en trekt ook tot zich de achting
Van alle braaven... Hy zal boven uw verwachting
Zô met u handlen, dat...

Tegen Mathuryn, die nog weent.

Ei, troost u, Mathuryn!

DE GRAAF.

Myn Vriend, wat vreugd voor u zo teêr bemind te zyn!

ALIX.

Bemind!.. Mynheer, hoe hups jy ook ons komt te
vooren,

Doe vry all' wat je wilt, 't is moeite en tyd verloren.

Nooit word je ons toch zo lief als deeze braave Man..

Dat 's iets dat niet gebeuren kan,

BELVAL.

Zacht, Alix!

DE

DE GRAAF.

Neen, myn Vriend, haar taal kan my bekoo-
Die gulle eenvoudigheid strekt u en hen tot eer. (ren.

Tegen Jacques en de anderen.

Voor 't minst zult gy my niet beletten al myn poogen

In 't werk te stellen, om, is 't mooglyk, langs hoe meer
Uw vriendschap waard' te zyn.

BELVAL.

Ik word te sterk bewogen.

Kom, laat ons gaan.

Tegen Jacques.

Mynheer wil deeze Boerdery
Van binnen zien. Wilt ge ons geleiden?

LOUIS, *tegen Jacques.*

Wees zo vry

En vraag hem of wy hem alleen eens spreekken kunnen.

JACQUES, *tegen den Heer Belval.*

Mynheer, zo gy zo goed woud zyn en ons vergunnen...

LOUIS.

Een oogenblik gehoor, Mynheer, zo 't kan geschiên.

MATHURYN.

Myn Dochter en haar Kindren zouwen
Intusfchen aan Mynheer het alles laten zien.

Hy zal, gelyk wy vast vertrouwen,
Niet kwalyk neemen dat wy onzen Landheer nog
Een woordje zeggen.

BEL.

62 DE DRIE LANDBOUWERS,

BELVAL.

Wat begeert gy, Vrienden?

LOUIS.

Och!

Slaa ons verzoek niet af.

ALIX.

In waarheid,

Dat waar' consientiewerk....

Tegen den Graaf.

'k Verzoek excuus, Mynheer!

Tegen den Heer Belval.

We hebben jou zo lief... en 't is ons zulk een naarheid

Dat je ons verlaaten zoud... We vinden jou nooit weér...

Tegen den Graaf.

Mynheer weet ook wel wat het is een' mensch te minnen.

Tegen den Heer Belval.

Zie daar, wy-allen zien jou aan met hart en zinnen

Als onzen Vader.

DE GRAAF.

't Is hier all' goedhartig.

Tegen den Heer Belval.

Vrind!

Ik voeg my aan hun zy'. Zy vraagen

Dat gy hen hooren zult, 't geen ik zeer billyk vind.

Wel, hoor hen; laat u dit behaagen.

'k Verzoek het u.

BEL-

BELVAL.

Verfchoon my dan
Dat ik u niet verzellen kan.

JACQUES, *tegen Alix.*

Vrouw, breng Mynheer dan rond.

Tegen den Graaf.

Zy zal 't u alles zeggen.

Zy weet, zo goed als ik, al 't werk u uit te leggen.

LOUIS.

Louise lief, gaa met je Moeder.

LOUISE.

Och!...

*Zy wyst hem op den Heer Belval, als hem dien tederlyk
aanbeveelende.*

LOUIS.

'k Versta.

'k Versta je.

MATHURYN.

Blaife, gaa met haar. Babetje, gaa

Jy ook meé.

ALIX, *van den een' naar den ander gaande.*

Nu; doe toch je best... Broér Pieter, spreek hem
Terdegen als't behoort... Myn lieve Jacques! smeek hem!...

Wat zou 'k je zoenen zo hy bleef!...

Papa, hy stelt in jou vertrouwen....

Och! dat we hem toch mogten houén!...]

Louis, jy bent zoo'n baas in 't spreekken: geef

De

64 DE DRIE LANDBOUWERS,

De zaak niet op, maar breng 't hem aan de zinnen.

Tegen den Graaf.

Mynheer, ik ga je voor: 'k wys u den weg naar binnen.

Kom, kleine Meid; kom, myn Louife...

Den Heer Belval de handen kussende.

Mag ik de eer....

Och! wat verdriet!

Tegen den Graaf.

'k Verzoek je wel excuus, Mynheer!

Zy gaan binnen.

VYFDE TOONEEL.

BELVAL, MATHURYN, JACQUES, PIERRE,
LOUIS.

BELVAL.

Wel, Kinderen, wat wilt gy!

JACQUES.

Dat ge nog zult weezen

Het geen gy altoos waart voordeezen;

Dat ge op dit uur ons niet als uwe Landliên, maar

Als uwe Vrinden zult beschouwen: ja voorwaar,

Uw Vrinden: gy hebt zelf ons dat gezegd.

MATHURYN.

By vrinden

Is achterhoudendheid, zo 't recht gaat, nooit te vinden.

PIERRE.

Verzwygt men ooit hen iets?

LOU-

LOUIS.

Mynheer Belval,

Het is uw goedheid, die ons recht geeft zo te spreken.

Wyt het uzelv' zo hier mischien geheel en al
De schuldige eerbied voor de vriendschap is geweken.

Gy zyt zo goed, zo heusch... Wy zagen nooit in u
Een' Meester, maar altoos een' Vader... 't Kome u nu

Niet vreemd voor zo we u durven vraagen

Waarom ge uw Landgoed aan een ander af wilt staan.
't Zyn Kinderen, die om 't verlies eens Vaders klaagen,

En die, terwyl ze op hem hun schreiende oogen slaan,
Hem zeggen: „Waarom toch verlaat ge ons? zie ons wee-

MATHURYN, JACQUES en PIERRE. (nen!)”

Mynheer, waarom verlaat gy ons?

BELVAL.

Myn Kindren, 'k moet.

MATHURYN.

Ik weet zeer wel dat gy, waarheenen

Ge ook gaan mögt, overal het zoet

Van veel gelukkigen te maaken

En van gezegend en bemind te zyn zult smaaken:

Maar evenwel, men zag u daar

Niet in de wieg... Men heeft geen veertig jaar

Zich aan uw weldaen leeren wennen.

Men zal u nergens, zo als wy u kennen, kennen,

Noch zo beminnen; dat 's gewis.

En liefde dan voor liefde, moet men denken

Dat ge ons de voorkeur wel zult schenken;

E

Wyl

66 DE DRIE LANDBOUWERS,

Wyl de onze de oudste in datum is.

BELVAL.

Wel, Vrienden, zoud gy ooit gelooven

Dat ik, indien 't niet waar' door dwang,

Myzelv' zou van een Goed berooven

Zo dierbaar voor myn hart als nut voor myn belang?

Maar kent noodzaaklykheid wel wetten?

PIERRE.

Noodzaaklykheid?... Wel gy zyt immers ryk.

BELVAL.

Ik was het.

LOUIS.

Hoe! Mynheer?

MATHURYN.

Och! geef ons nog een blyk

Van uwe goedheid; en wil ons toch niet beletten

Nog meer te vraagen... Zie niet wie hier spreken;

Ik bidde u, zie ons hart-alléén... (neen,

Wat noodzaakt u?... Laat ons dat hooren.

BELVAL.

Ik heb een zwaar proces verloren.

Hierdoor is myn fortuin geheel ter neêr gestort.

'k Moet zorgen voor het welzyn van myn Kindrent

En, tracht ik 't naar hunn' staat te doen, schiet ik te

En moet den mynen sterke vermindren, (kort,

En maaken van myn beste Goedren geld. (nen.

'k Heb een klein Landgoed in Bourgonje, daar 'k ga woo-

Het

Het overwacht gemis van honderd duizend kroonen
 Schryft my dit vóór... Zie daar de reden u gemeld.
 Het grieft my 't harte, maar ik kan het niet veranderen.

LOUIS, *na eenig stilstwygen, en met nadruk.*

Het Landgoed in Bourgonje, maar geen andren
 Moet gy verkoopen... Zo dit niet genoeg is... hoor...
Pierre, Jacques, en Mathury'n aanzienste, als willende
zeggen: het ovrige is onze zaak.

Papa!.. Oom!... Grootpapa!

JACQUES, *hem omhelzende.*

Louis!...

MATHURYN.

Hy komt ons vóór.

PIERRE.

Ja, alles, alles... 'k Zou 't zelfs met myn leven boeten.

MATHURYN, JACQUES, en PIERRE.

Mynheer!

BELVAL. (het niet.)

Myn Vrienden! Wat 's uw doel toch? 'k Weet

LOUIS.

Van u komt al ons geld: wy leggen 't aan uw voeten.

MATHURYN.

Nooit word het met meer vrucht gebruikt dan nu
 geschied.

JACQUES.

Ons geld, ons goed en dat van onze Vrouwen
 En kinderen ... gy kunt het all' voor 't uwe houden.

E 2

MA.

68 DE DRIE LANDBOUWERS,

MATHURYN, PIERRE en LOUIS.

Ja, alles, alles.

BELVAL.

Ach! ik haal naauw' adem.... Dit
Is zonder voorbeeld... Ach! myn waarde Kindren!
'k bid...

LOUIS.

Wel, zyn we uw Kindren, wees dan onze Vader... Kindren
Bezitten niets: al 't geen zy hebben komt hem toe,
Die hen het leven gaf. Niets kan dat recht vermindren.

BELVAL.

Wat voorstel doet gy my?... Wel hoe!
Ik, my verryken met het uwe, zuur verkregen?

JACQUES.

Wy zyn 't aan u verschuldigd.

BELVAL.

't Is de zegen

En vrucht uws arbeids.

MATHURYN.

Wy zyn allen niemendal

Dan door het Stamhuis van Belval.

Onze Ouders hebben het gediend twee honderd jaaren.

Door de uwen zyn zy ryk geworden; en

Uw Vader is 't, die my gemaakt heeft dien ik ben:

Hy rustte niet vóórdat wy hier de grootste waren.

Gy zorgde voor myn Kindren; en geen één,

Of hy heeft deel gehad aan uw weldaadigheên.

Gy

Gy waart gelukkig, en woud elk gelukkig maaken:

Wel nu, dat voorbeeld volgen wy.

Wy doen, 't is onze beurt, een van de beste zaaken.

Gy deed 'er reeds zo veel... Wel, feldrement! beny

Ons deeze niet, Mynheer!

BELVAL.

Wat vergt ge my?..

Door uw goedhartigheid word gy van 't spoor gedreven.

Zoude ik my 't geen ge in zestig jaar, in 't zweet

Uws aanschyns hebt vergaërd, toeëignen? ... Zo ik

't deed,

Myn waarde Mathuryn! waar zoud ge toch van leeven?

MATHURYN.

o! Zy zyn jong: geen zwaarigheid!

Zy zullen my den kost wel geeven.

En gy verlaat ons niet.

BELVAL.

Ge ontoert me.

LOUIS.

't Is gezeid,

Mynheer; wy blyven in uw' dienst gelyk te voeren,

Wy zyn alsöf wy tot uw Huisgezin behooren.

Zo 't Landgoed overgaat aan eenen andren Heer,

Dan, dunkt ons, leeven we in ons eigen land nietmeer.

Wy zyn gegoed, dat weet ge, en meer dan 't voegt
aan Boeren.

Wy zullen uw verlies vergoën ten naasten by;

70 DE DRIE LANDBOUWERS,

En, komt 'er iers te kort, wy hebben Vrinden... Gy
Kunt zeker zyn dat niemand, wie 't ook zy,
't Zal weeten, noch daarvan ooit reppen zal of roeren.
Wy hebben geen belooning noodig, dan
't Vermaak dat we in 't voldoen van onze pligten vinden,
En in al 't geen dat uw geinik beverdren kan.

ALLEN.

Och! weiger 't niet, Mynheer!

BELVAL.

Myn Vrinden!... waare Vrinden!
Ja de eenigsten die 'k nog behou in tegenspoed!
'k Gevoel de waarde van het geen gy voor my doet;
Maar ik kan niet voldoen aan uw begeeren...
Ik moet uw weldaën weigren... niet
Dat ik my door die aan te neemen zoude ontëeren...
Neen; zo ik deugd heb, 'k vind ze in 't geen my hier
geschied.

Wy staan als mensch gelyk... Maar 't geen ik heb van noo-
En zo gulhartig my door u word aangeboden, (den
Is een te groote som... 'k Ben in te slecht een' slaar...

JACQUES.

Zo gy die schuld niet kunt voldoen, dan is 't om 't even.
Neem, neem het toch maar aan... 't Zy vroeg of laat,
Uw nageslacht zal 't aan het onze wedergeeven.
De denkwys van uw Zoonen zal
Als de uwe zyn... ons hart zal heel en al
In de onzen overgaan.

PIER-

PIERRE.

Voldoe aan onze wenschen!

BELVAL.

Ik kan... ik kan niet meer... de traanen... Ach! wat men-
Wat menschen zyt gy toch? fchen...

LOUIS.

Goê liên,

Die recht de waarde van een' goeden Meester zien.

JACQUES, PIERRE en LOUIS, *zich aan zyn
voeten werpende.*

Voldoe aan onze beê!... We omhelzen uwe knien.

MATHURYN, *mede knielende, doch met moeite en door
Jacques ondersteund.*

Och! geef u over; geef u over... heb meêdoogen

Met myne gryze kruin.... Alweêr een blyde dag

Voor d'armen Mathuryn, dien hy u danken mag.

Zal ligt de laatste zyn dat hy zich voor uwe oogen...

BELVAL, *Mathuryn, dien hy wil doen opstaan, doch
die gekniêld wil blyven, omhelzende.*

Staa op, myn Vader!... Goede Man!...

Staat op, myn Kindren!... Waare Vrinden!

72 DE DRIE LANDBOUWERS,
L A A T S T E T O O N E E L.

BELVAL, MATHURYN, JACQUES, PIERRE,
LOUIS, DE GRAAF, ALIX, LOUISE,
BABET, BLAISE.

DE GRAAF.

W at zie ik?... Wat vertooning!..

BELVAL.

Kan

Men ergens eedler zielen vinden?

Wat aandrang!.. 't harte breekt me 'er van.

Gy ziet weldoeners aan de voeten

Van hem, dien zy, hoe hy 't ook af moog' slaan,

Verpligten willen... Graaf! die Landliën bieden me aan

Al 't hunne, om 't droef verval van myn fortuin te boeten.

ALIX, LOUISE, BABET en BLAISE, *zich ook aan
zyn voeten werpende.*

Blyf onze Landheer!... blyf, blyf by ons!

DE GRAAF.

Hoe! 't verval

Van uw fortuin! Heeft dat zo veel geleden

Door uw proces, dat dit verlies u krenken zal?

't Is uit noodzaaklykheid dat gy me uw Heerlykheden

Verkoopen wilt?... En dit verzweeget ge my?

Belval! dit's een belediging, die gy

Niet kunt afwischen, dan door, zonder tegenspreken,

't Geen

't Geen ik bezit met my te deelen. Houd uw Goed.
Nu is my 't voordeel van myn' rykdom eerst gebleken,
Nu ik daarmee den ramp van mynen Vriend verzoet.

BELVAL,

D'Alville! .. ach!

LOUIS, *tegen den Graaf.*

Och! Mynheer! laat ons toch dat genoeg
Van onzen Landheer dienst te doen.

JACQUES.

Hy gaf gehoor

Aan onze beë.

PIERRE.

Hy zou naar onzen wensch zich voegen.

ALLE DE LANDLIEDEN, *geknield.*

Och! wy zyn vóór, Mynheer! ... Och! wy zyn vóór.

MATHURYN.

De voorkeur komt ons toe... Hoe menigvuldig
Zyn uwe weldaën niet!... Wy zyn u alles schuldig.
Die schuld betaalen wy.

BELVAL, *hem omhelzende.*

Wel nu, 'k neem alles aan

Wat gy voor my kunt doen, zo verr' 't in uw bestaan
U niet kan hinderen. 'k Zal 't even bly ontfangen
Als gy 't my aanbied. 't Geen 'er aan ontbreeken zal,
D'Alville, is uwe zaak. En in dit vreemd geval,
In 't welk, van allen kant, de vriendschap myn belangen
Ter harte neemt, is zy het, die my weêr
Gelukkig maaken zal.

74 DE DRIE LANDBOUWERS,

ALLE DE LANDLIEDEN, *de handen van Belval en
den Graaf beurtelings kussende.*

Och! Vaderlief!... Mynheer!...

DE GRAAF.

Myn waarde Vriend!

ALIX.

Nu ben ik ryk voor al myn leven.

MATHURYN.

Nooit heeft de Hemel my een' blyder dag gegeven.

Tegen den Graaf.

'k Ben niet verwonderd dat gy zulk een vriend zyt van
Mynheer Belval: die braave Man

Is uwer, en gy zyt hem waardig.

DE GRAAF.

Vrinden,

Gy hebt tot Landheer my geweigerd; en met reên.

Maar 'k dank u echter: gy hebt my doen ondervinden

Dat wie verdient bemind te zyn, ook geen

Oprechte Vrienden zal ontbeeren.

BELVAL.

Vriend Jacques, morgen, als ik naar de Stad zal keeren,

Zult gy meê komen: 'k zal met u

Naar myn' Notaris gaan, en de Acte stellen laaten...

JACQUES.

Een Acte?

LOUIS.

Een Acte?... neen.

MA-

MATHURYN.

Neen, geen gefchrift: hoe nu?
Een Man als gy?... uw woord!... Waartoe zou de Aete
baaten?

BELVAL.

Zeer wel, myn goede Mathuryn;
'k Zal doen het geen by die gevallen moet gefchieden,
't Is niet om u noch my; maar alle menfchen zyn
Niet van een' zelfden aart.

PIERRE.

Zie daar twee jonge Lieden,
Mynheer, die morgen zich verbinden door de trouw:
Om hen geluk te brengen, zou
Uw teekning op 't Contraët hen veel verëeren.
De naam van een' braaf Man, als gy, ftrekt wis
Tot zegen voor eene echtverbindtenis.

BELVAL.

Zou 'k weigren het Contraët te teeknen
Van uw' Louis met Jacques Kind?
Ik zal het my tot veel genoeg reeknen,
En 'k nood myzelve te bruiloft met myn' Vrind.

BABET.

Mynheer, zo ik aanftaande jaar mogt trouwen,
Zult gy dan dansen als wy onze bruiloft houën?

ALIX.

Maar kyk die wildzang eens!

BEL.

76 DE DRIE LANDBOUWERS,

BELVAL,

Ja wel, Babetje, vast,

Tegen Alix.

Hoor, Moeder Alix: zy bereikt haast veertien jaaren;

En 'k heb bemerkt dat dat jong Knaapje al op haar vast.

Zo 'er geen reden tegen waren,

En hy zich wel gedraagt, zo zouden wy....

BLAISE.

Mynheer,

Wat my belangt, 'k verlang niets meer.

ALIX.

Indien 't Mynheer zo mogt behaagen,

Zo word het zekerlyk door ons niet afgeslagen.

BELVAL.

Komt, Vrinden! gaan wy naar 't Kasteel.

Men vier' deez' blyden dag, waarop ik u zo veel,

Ja alles ben verplicht, den schoonsten van myn leven,

En wiens geheugenis daar * altoos blyft geschreven.]

** Hy legt de hand op 't hart.*

MATHURYN.

Weg, droefheid, weg, verdriet; vlied heen!

Wy zyn te wel in onzen schik.

Gy hebt meédoogen met ons weenen:

Gy blyft: wat heuglyk oogenblik.

Met aandoening.

Ach! dorst myn vreugd zich nu vertoonen!

Hy strekt de armen uit naar den Heer Belval, die hem

in de zynen vat en omhelst.

Wat

Wat zyt gy goed! Ik ween, maar 't is van vreugd.

Voor zulk een' Landheer, ryk in deugd,
Blyft liefde in ons gemoed steeds wonen.

C H O O R.

DE GRAAF.

Weg, droefheid, weg, verdriet; Weg, droefheid, weg, verdriet;
vlied heenen! vlied heenen!

Wy zyn te wel in onzen schik. Gy blyft: wat zyn zy in hunn'
schik!

Gy hebt meddoogen met ons weenen: Gy hebt meddoogen met hun
weenen.

Gy blyft: wat heuglyk oog- Uw heil vermeert dit oog-
blik! blik,

BELVAL.

Uw weldaen strekken my tot glori.
'k Zie hier wat waare vriendschap is.

DE GRAAF.

Die daad verdient in 's Lands Histori
Te pronken tot gedachtenis.

BELVAL.

Myn heil is thans niet af te meeten.

DE GRAAF.

U naar te volgen is myn doel.

DE GRAAF.

BELVAL.

Ik zal dit voorval nooit vergee- Ik zal die weldaad nooit vergee-
ten, ten,

Te saamen.

Noch 't streelend zoet dat ik gevoel,

LOUIS, tegen Louise.

Gy zult my nooit uw liefde onttrekken.

BIAI.

1800

THE STATE OF NEW YORK

In SENATE,

January 15, 1800.

REPORT

OF THE

COMMISSIONERS OF THE LAND OFFICE,

IN ANSWER TO A RESOLUTION PASSED IN SENATE,

APRIL 18, 1799.

ALBANY:

ANDREW BEEBE, PRINTER,

1800.

ALBANY:

ANDREW BEEBE, PRINTER,

1800.

